



PROJECTOPROEP

Overheidssteun aan de circulaire economie

REGLEMENT 2023

Een initiatief van Alain Maron, minister van Klimaattransitie en Leefmilieu, en Barbara Trachte, staatssecretaris van Economische Transitie.





SAMENVATTING

SAMENVATTING	2
GLOSSARIUM.....	3
INLEIDING.....	6
ALGEMEEN OVERZICHT VAN HET STEUNAANBOD VAN BE CIRCULAR	8
BE CIRCULAR: STEUN VOOR EXEMPLAIRE CIRCULAIRE ONDERNEMINGEN	10
BE CIRCULAR: STEUN VOOR ONDERNEMINGEN IN TRANSITIE.....	12
WIE KAN EEN PROJECT INDIENEN?.....	15
ONTVANKELIJKHEIDSCRITERIA VAN HET PROJECT	16
UITSLUITINGSGRONDEN	18
SELECTIECRITERIA VOOR HET PROJECT	20
HET PROCES VAN DEELNAME.....	23
AAN DE PROJECTOPROEP	23
IN AANMERKING KOMENDE UITGAVEN, FINANCIËLE STEUN EN BEGELEIDING	26
HULP NODIG OM UW KANDIDATUUR OP TE STELLEN EN UW PROJECT TE VERSTERKEN?.....	29
PAST DE STEUN VAN BECIRCULAR BIJ UW PROJECT?	32
VOORBEELDEN VAN BEOOGDE PROJECTEN	33
Bijlagen	41



GLOSSARIUM

ShiftingEconomy.brussels : De strategie [ShiftingEconomy.brussels](#) (2022-2030) heeft als doel alle Brusselse economische actoren te begeleiden opdat ze vanuit ecologisch en sociaal oogpunt veerkrachtiger zouden worden. In 2030 zullen de meeste bedrijven betrokken zijn bij de transitie. Om deze transformatie mogelijk te maken, zal de economische ondersteuning (financiering, begeleiding, huisvesting, overheidsopdrachten enz.) worden geheroriënteerd, zodat de economische activiteit opnieuw territoriaal wordt verankerd en een maatschappelijk doel heeft.

Shifting Economy rolt maar liefst 224 maatregelen uit aan de hand van 7 hefboomen en economische instrumenten en wil nieuwe economische opportuniteiten creëren die zorgen voor lokale en kwaliteitsvolle werkgelegenheid. De strategie wordt aangestuurd door 4 administraties (Leefmilieu Brussel, Brussel Economie en Werkgelegenheid, Hub.brussels, Innoviris), in samenwerking met andere publieke actoren.

Gewestelijk Programma voor Circulaire Economie (GPCE): het [Gewestelijk Programma voor Circulaire Economie](#) is een programma van 111 maatregelen dat liep van 2016 tot 2021. Het werd aangestuurd door Leefmilieu Brussel, samen met hub.brussels, Innoviris en Net Brussel met concreet betrekking van 91 organisaties. Het GPCE had 3 algemene doelstellingen: (1) De milieudoelstellingen omvormen tot economische kansen (2) De economie in Brussel verankeren om lokaal te produceren wanneer dat mogelijk is, de verplaatsingen te verminderen, het gebruik van het grondgebied te optimaliseren en toegevoegde waarde voor de Brusselaars te creëren (3) Bijdragen aan de jobcreatie. In 2022 is de strategie Shiftingeconomy.brussels de opvolger geworden van het GPCE.

Circulaire economie : in het kader van het gewestelijke programma voor circulaire economie wordt onder “[circulaire economie](#)” verstaan « een economisch uitwisselings- en productiesysteem dat, in alle stadia van de levenscyclus van de producten (goederen en diensten), ernaar streeft om de hulpbronnen efficiënter te gebruiken, om de impact op het milieu te verminderen en daarbij ook het individueel welzijn verder te ontwikkelen. De circulaire economie streeft er ook naar om de verspilling van de hulpbronnen bij de bron drastisch te doen dalen en daarbij de milieu-impact te verminderen en het welzijn verder te verhogen. In de mate van het mogelijke ontwikkelt de circulaire economie zich op lokale schaal door moeilijk delokaliseerbare waardeketens te creëren ».

Externaliteit : in het kader van de BeCircular projectoproep wordt onder “externaliteiten” « de positieve of negatieve effecten van de activiteiten van een onderneming op haar externe omgeving » verstaan. Die externaliteiten kunnen milieueffecten, sociale effecten, ... betreffen.

Een onderneming in transitie: in het kader van de BeCircular projectoproep wordt onder een bedrijf in transitie verstaan een bedrijf dat op zijn minst goede praktijken in de circulaire economie wil toepassen of de principes van de circulaire economie wil integreren in zijn economisch model en dat, heeft momenteel nog geen volledig gedefinieerd project voor de circulaire economie.

Starter onderneming: in het kader van de BeCircular projectoproep wordt onder “starter” verstaan « een onderneming in de oprichtingsfase die een circulaire economie activiteit wil starten », die nog geen jaar bestaat en een circulaire economische activiteit wil starten.

Diversificatie onderneming : in het kader van de BeCircular projectoproep wordt onder “diversificatie” verstaan « een onderneming die haar inkomstenbronnen en/of doelmarkt wil diversifiëren door een nieuw(e) circulair(e) product of dienst aan te bieden ». Dit nieuwe product of deze nieuwe dienst moet aanzienlijk verschillen van de reeds aangeboden producten of diensten.

Scale-up onderneming : in het kader van de BeCircular projectoproep wordt onder “scale-up” verstaan « een onderneming die haar circulaire activiteit op grotere schaal wil ontwikkelen (nieuwe doelklanten,

aanzienlijke stijging van de verkoopvolumes, enz.) »

Sociale onderneming: een [sociale onderneming](#) is een onderneming die een sociaal project uitvoert en daarbij een sociaal doel nastreeft en in haar werking een democratische bestuur uitoefent. Sociale ondernemingen die erkend zijn door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kunnen verschillende voordelen genieten.

Hulpbronnen- en Afvalbeheerplan (HABP) : het [Hulpbronnen- en Afvalbeheerplan](#) heeft als doel voor meerdere jaren de hoofdlijnen van het beleid met betrekking tot de preventie en het beheer van afvalstoffen vast te leggen. Het HABP heeft drie algemene doelstellingen: (1) Een omschakeling naar duurzamere en meer circulaire consumptiepraktijken verankeren (2) De bewaring en de nuttige toepassing van grondstoffen, indien mogelijk lokaal (3) De economische aanbodsector overhalen om de circulaire praktijk mee te concretiseren.

Good Food-strategie: de [Good Food-strategie](#) van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest streeft naar een meer structurele verschuiving van het voedselsysteem in de richting van meer duurzaamheid tegen 2030. Het doel is ons voedselsysteem, van productie tot consumptie, te verschuiven naar een model dat de mens en andere soorten respecteert, de biodiversiteit regenereert en kwaliteitsbanen creëert, zoals beschreven in de strategie Shifting Economy. Een eerste Good Food-strategie (2016-2020) heeft een impuls gegeven aan concrete verwezenlijkingen. Na een participatief co-constructieproces van een jaar waaraan ongeveer 300 actoren hebben deelgenomen, heeft het Brussels Gewest een Good Food 2-strategie (2022-2030) goedgekeurd.

Gewestelijk Plan Lucht-Klimaat-Energie (LKEP) : het [Gewestelijk Plan Lucht-Klimaat-Energie](#) dat in 2016 door de Brusselse regering werd goedgekeurd, stelt 64 maatregelen en 144 acties voor die het Gewest moeten toelaten zijn emissies met 30% te verminderen tegen 2025 (t.o.v. 1990) en zijn doelstellingen op het gebied van luchtkwaliteit en energie te halen. Het LKEP is gericht op de sectoren die de meeste broeikasgassen en luchtverontreinigende stoffen uitstoten (bouw, vervoer, enz.), moedigt de productie van hernieuwbare energie aan en integreert de thema's lucht, klimaat en energie in het Brusselse beleid.

Waterbeheerplan (WBP): het [Waterbeheerplan \(WBP\)](#) wil een geïntegreerd en globaal antwoord bieden op alle uitdagingen die in verband staan met het waterbeheer (rivieren, vijvers, drinkwater, grondwater, overstromingen, ...) in het Brussels Gewest. Het probeert een antwoord te bieden op de grote uitdagingen die met het waterbeheer verbonden zijn om te komen tot een goede toestand van de waterlichamen en aquatische ecosystemen en een beter beheer van de overstromingsrisico's. Het gaat gepaard met een maatregelenprogramma, m.a.w. bevoorrechte concrete acties die zullen worden uitgevoerd via diverse politieke hefboomen (besluiten, toelagen, informatie, overheidsinvesteringen, ...). [Een ontwerp van een nieuw Waterbeheerplan](#) van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (2022 – 2027) wordt momenteel aan een openbaar onderzoek onderworpen.

Natuurplan: het [Natuurplan](#), goedgekeurd door de Brusselse regering in 2016, stelt een visie voor voor de ontwikkeling van de natuur en de biodiversiteit in het Brussels Gewest tegen 2050. Er werden de doelstellingen voor 2020 bepaald om verdere stappen te zetten in deze richting. Ze worden door concrete maatregelen ondersteund.

Milieuvergunning : een milieuvergunning is een toelating om een activiteit te exploiteren die één of meerdere ingedeelde inrichtingen omvat, d.w.z. inrichtingen die riskeren een effect te hebben op het milieu of op de buurt. Heel vaak is een milieuvergunning noodzakelijk, zelfs als U denkt dat uw activiteiten, uw machines, uw producten niet vervuilen zijn. Om de ingedeelde inrichtingen met betrekking tot uw activiteitensector te kunnen identificeren, kunt u de tool [easyPermit](#) gebruiken. De milieuvergunning bevat voorwaarden die de activiteit omkaderen en het mogelijk maken de hinder voor het milieu of de veiligheid



van het publiek te beperken. Deze voorwaarden zijn ofwel specifiek voor de ingedeelde inrichting , ofwel meer algemeen, afhankelijk van de activiteit. De vergunninghouder(s) is (zijn) verantwoordelijk voor de naleving van deze voorwaarden.

De ladder van Lansink : erkende schaal die een hiërarchie van verschillende oplossingen van afvalbehandelingswijzen voorstelt (Preventie, Hergebruik en herstelling, Recyclage, Energievalorisatie, Verbranden, Storten...). Deze schaal werd in 1979 in Nederland voorgesteld door Ad Lansink en werd opgenomen in de Europese Afvalstoffenrichtlijn als leidend beginsel van het recht inzake preventie en afvalbeheer en via die weg omgezet in de Brusselse afvalordonnantie van 2012. Het Hulpbronnen- en Afvalbeheerplan (HABP) maakt duidelijk dat de ladder van Lansink wel altijd moet geïnterpreteerd worden in functie van het doel van een verkleining van de impact op het milieu en de specifieke technisch-economische beperkingen. Zo zijn er bijvoorbeeld bepaalde gevaarlijke afvalstoffen die absoluut gestort dienen te worden.



INLEIDING

1. De context

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, met zijn stedelijk karakter, biedt een aantal uitdagingen en kansen op het vlak van de circulaire economie. Deze oproep richt zich tot economische actoren die een aanbod willen voorstellen en ontwikkelen dat op duurzamere wijze beantwoordt aan de behoeften van de Brusselse consumenten op het vlak van huisvesting, verwarming, voeding, uitrusting, kleding, vervoer, ontspanning enz. Ook dit jaar steunen we Brusselse **projecten, ondernemers en bedrijven** die hun activiteit durven om te vormen naar meer duurzaamheid en circulariteit!

2. Een toonaangevende projectoproep in verband met de Shifting Economy

De Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wil de economische transitie centraal stellen in haar strategie en zal geleidelijk en prioritair haar middelen richten op bedrijven waarvan de activiteiten deel uitmaken van een ecologisch en sociaal verantwoorde aanpak. De notie circulaire economie kan worden gedefinieerd als een economisch systeem van uitwisseling en productie dat "in alle stadia van de levenscyclus van de producten (goederen en diensten) een efficiënt gebruik van de middelen en een vermindering van de impact op het leefmilieu beoogt en tegelijk het welzijn van de individuen wil ontwikkelen". In de mate van het mogelijke ontwikkelt de circulaire economie zich op lokale schaal door moeilijk delokaliseerbare waardeketens te creëren.

Deze ambitie kreeg de eerste keer concreet vorm via de goedkeuring op 10 maart 2016 van het **Gewestelijk Programma voor Circulaire Economie 2016-2020 (GPCE)** en zet zich vervolgens voort met de strategie voor economische transitie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ([Shifting Economy](#)).

De Shifting Economy-strategie (<https://shiftingeconomy.brussels/nl/>) beoogt een transformatie van de Brusselse economie tegen 2050. Die moet koolstofarm, regeneratief, circulair, sociaal, democratisch en digitaal zijn en jobs creëren voor Brusselaars. Het Gewest wil alle economische instrumenten waarover het beschikt inzetten om de Brusselse economische spelers te ondersteunen in dit streven.

Van **2016 tot 2022** zijn **240 bedrijven**, start-ups, kmo's en grote ondernemingen geselecteerd in uiteenlopende sectoren zoals voeding, bouw, logistiek, recyclage en design.

In 2023 lanceren **Alain Maron**, minister van Klimaattransitie, Leefmilieu, Energie en Participatieve Democratie, en **Barbara Trachte**, staatssecretaris voor Economische Transitie, samen met hun administraties een nieuwe editie van de **projectoproep BeCircular**.

Deze projectoproep BeCircular heeft tot doel de **uitvoering van innovatieve projecten** die passen in een circulaire economie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te stimuleren en de **overgang van de economische actoren** naar de circulaire economie aan te moedigen.

3. Editie 2023: steun aan circulaire ondernemingen en ondernemingen in transitie.

De editie 2023 van BeCircular is bedoeld om enerzijds steun te geven aan exemplaire circulaire ondernemingen, ongeacht hun economische maturiteit (oprichtings-, consolidatie- of



uitbreidingsfase), en anderzijds aan klassieke ondernemingen die hun activiteiten op een duurzamere leest willen schoeien en hun economisch model willen aanpassen.

Er bestaan vier categorieën steun, afhankelijk van het soort economische model van de onderneming:

- **Een bestaande onderneming of een onderneming in de oprichtingsfase met een circulair businessmodel.**
 - o De volgende categorieën zijn van toepassing: **STARTER** (voor startups van minder dan een jaar oud en ondernemingen in de oprichtingsfase), **DIVERSIFICATION** (voor ondernemingen van meer dan een jaar oud die hun product-/dienstenaanbod willen diversifiëren) en **SCALE-UP** (voor ondernemingen van meer dan drie jaar oud die klaar zijn voor een schaalvergroting van hun activiteiten).
- **Een onderneming van meer dan drie jaar oud die wil evolueren naar een circulair model.**
 - o De categorie **TRANSITION** is van toepassing.

Deze categorieën steun (financieel en op het vlak van begeleiding) worden in het begin van dit reglement beschreven. Een online wizard helpt u te bepalen voor welke categorie u in aanmerking komt. Deze wizard is beschikbaar wanneer u een account aanmaakt op het [myCircularEconomy](#) platform.

4. BeCircular: meer dan financiële steun.

Deelnemen aan BeCircular levert veel voordelen op. Niet enkel kan uw onderneming een aanzienlijke financiële steun ontvangen maar ze treedt ook toe tot een netwerk van innoverende ondernemingen die ook als zodanig worden erkend in het Gewest. Bovendien krijgt uw onderneming ook begeleiding van het Gewest en ten slotte wordt het succes van uw project in de bloemetjes gezet.

Dit jaar is er een budget van bijna **3,4 miljoen** euro voorzien voor de financiering, begeleiding en bewustmaking van economische actoren die hun project voor een circulaire economie willen ontwikkelen.

Dit budget beantwoordt aan de noodzaak om de lokale verankering van de Brusselse economische activiteit te versterken, om niet te delokaliseren, kwaliteitsjobs te bevorderen en om het aanbod van lokaal geproduceerde kwaliteitsgoederen en -diensten te ontwikkelen.

In die context **zullen stedelijke en lokale productieprojecten extra steun genieten** in de vorm van een mogelijke verhoging van hun subsidie met 30%.

ALGEMEEN OVERZICHT VAN HET STEUNAANBOD VAN BE CIRCULAR

De projectoproep “be circular, be brussels” wil het opzetten van innovatieve projecten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest die kaderen in een circulaire economie-logica stimuleren en de overgang van de economische actoren in de richting van een circulaire economie bevorderen.

Deze projecten kunnen worden ingediend in vier categorieën, afhankelijk van uw soort businessmodel (al dan niet circulair), en vervolgens van de maturiteit van het economische project van uw onderneming.

Het schema hieronder biedt een algemeen overzicht van het steunaanbod van Be circular:





De onderstaande vragen helpen u te bepalen in welke categorie u uw project kunt indienen:

Is de kernactiviteit van uw bedrijf circulair? Is het grootste deel ($\geq 50\%$) van de omzet van uw bedrijf afkomstig uit circulaire economische activiteiten?

Nogmaals, de circulaire economie is een economisch systeem van uitwisseling en productie dat, "in alle stadia van de levenscyclus van de producten (goederen en diensten) een efficiënt gebruik van de middelen en een vermindering van de impact op het leefmilieu beoogt en tegelijk het welzijn van de individuen wil ontwikkelen."

Concreet kan het gaan om alle volgende economische activiteiten:

- Productie, verwerking en verkoop van lokale producten die weinig grondstoffen verbruiken, een lange levensduur hebben en weinig impact hebben op het milieu (eco-design);
- Een dienstenaanbod dat een optimaal gebruik van een goed door de consument bevordert in plaats van de aankoop ervan, ofwel via een dienstenbedrijf (functionaliteitseconomie) ofwel via consumenten die diensten uitwisselen (deeleconomie);
- Optimale valorisatie van hulpbronnen door middel van economische activiteiten op basis van reparatie, hergebruik en recyclage (de 3 R's);
- De uitwisseling van hulpbronnen en afval tussen economische activiteiten op een bepaald grondgebied met als doel de valorisatie en optimalisatie van hulpbronnen (industriële ecologie);
- Een zo geïntegreerd mogelijke waardeketen op territoriaal niveau, gebaseerd op lokale middelen, ten behoeve van de lokale consumenten en de lokale werkgelegenheid (korte keten)¹.

✓ **JA:** afhankelijk van het maturiteitsstadium van uw onderneming kunt u een aanvraag indienen in één van de volgende drie categorieën:

- Nieuwe of pas opgerichte onderneming: **Starter (1)**
- Gevestigde onderneming die een nieuwe activiteit ontwikkelt: **Diversification (2)**
- Onderneming met een positieve invloed in expansiefase (nieuwe markt): **Scale Up (3)**

✓ **NEE,** uw bedrijf wil stappen zetten in de richting van de circulaire economie, maar uw project is nog niet volledig gedefinieerd en u zou intensieve begeleiding willen ontvangen om het uit te voeren? U kunt uw kandidatuur indienen in de categorie **Transition (4)**.

Om te bepalen of uw activiteit al dan niet circulair is, of - meer algemeen - in welke categorie ze thuishoort, kunt u gebruik maken van de BeCircular-wizard van het [BeCircular Economy-platform](#).

¹ Zie: <https://www.circulareconomy.brussels/over/circulaire-economie/?lang=nl>



BE CIRCULAR: STEUN VOOR EXEMPLAIRE CIRCULAIRE ONDERNEMINGEN

Aan het einde van dit reglement vindt u een lijst met voorbeelden van gezochte projecten

1. BeCircular_Starter

- Wilt u een circulaire economische activiteit starten en bent u **bezig met het oprichten** van uw bedrijf?

OF

Bestaat uw circulaire onderneming minder dan een jaar op het ogenblik dat deze projectoproep wordt gelanceerd?

In beide gevallen kan uw circulaire project worden ondersteund onder de **categorie Starter**, die de opkomst van nieuwe activiteiten binnen de circulaire economie ondersteunt.

De gesteunde projecten zullen financiële steun krijgen tussen 15 000 en 80 000 euro

2. BeCircular_Diversification

- Bestaat uw circulaire onderneming meer dan een jaar op het ogenblik dat deze projectoproep wordt gelanceerd?

EN

Wilt u uw inkomstenbronnen en/of uw doelmarkt diversifiëren door een nieuw(e) ² circulair(e) product of dienst aan te bieden binnen uw bedrijf?

Uw circulaire project kan worden ondersteund in de **categorie Diversification**, die het ontstaan van nieuwe circulaire economie-activiteiten binnen bestaande bedrijven ondersteunt, ongeacht of zij zich op een nieuwe markt positioneren of niet.

De gesteunde projecten zullen financiële steun krijgen tussen 15 000 en 80 000 euro

3. BeCircular_Scale Up

- Uw onderneming is circulair, bestaat ten minste **drie jaar** (ze beschikt ten minste over twee afgesloten boekjaren gepubliceerd op de website van de NBB), is financieel levensvatbaar³ en levert goederen of diensten die aan een bepaalde vraag op de markt tegemoetkomen

EN

- Wilt u uw circulaire activiteit op grotere schaal ontwikkelen (nieuwe doelklanten, aanzienlijke stijging van de verkoopvolumes, enz.)?

² Onder "nieuw" verstaan we een circulair product of circulaire dienst die verschilt van wat u vandaag reeds aanbiedt aan uw klanten ; het volstaat niet uw bestaande productassortiment eenvoudigweg uit te breiden. Bijgevolg vereist uw diversificatieproject dat u nieuwe competenties en/of technologieën/infrastructuur verwerft bovenop het bestaande.

³ De financiële levensvatbaarheid zal worden geanalyseerd op basis van de twee laatste gepubliceerde jaarrekeningen aan de hand van een kruisanalyse van indicatoren die verband houden met de rendabiliteit, solvabiliteit en liquiditeit van de onderneming.

EN

- U kunt het belang van de schaalvergroting voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aantonen voor wat betreft de positieve impact op het leefmilieu (een significante verbetering van uw prestatie-indicatoren, bijvoorbeeld met meer dan 20, 30 of 40%) en op het sociaaleconomische vlak (bijvoorbeeld een gemiddelde groei van 10 of 20% per jaar en een personeelsbestand van minstens 10 VTE's) in de drie jaar na de toekenning van de subsidie.

Uw project kan worden ondersteund in het kader van de **categorie Scale Up**, die nieuwe ontwikkelingsfasen financiert van bestaande circulaire projecten waarvan de economische schaalvergroting een voorgestelde milieu- en sociaaleconomische impact genereert.

Aandachtspunten:

- De ondernemingen waarop de categorie Scale Up van toepassing is, zijn de circulaire ondernemingen en ondernemingen met impact die een zekere maturiteit hebben verworven (in tegenstelling tot startups) en die zich in een fase van zeer sterke groei bevinden. **Slechts zes ondernemingen zullen in deze categorie geselecteerd worden.** De prioriteit zal uitgaan naar ondernemingen die de grootste impact op het Gewest hebben.
- Projecten die al ondersteund werden in het kader van BeCircular zullen moeten aantonen dat de doelstellingen van het vorige project werden behaald om in deze categorie te kunnen kandideren.

De gekozen projecten zullen financiële steun ontvangen die varieert tussen 80.000 en 200.000 euro

Be circular biedt ook:

- Een individuele begeleiding van ongeveer zes uur door coaches met een deskundigheid op uiteenlopende vlakken, zoals marketing, financiering, communicatie, strategie en commerciële ontwikkeling, humanresourcesmanagement, enz. Deze coaches werden door hub.brussels gerekruteerd, in samenwerking met Leefmilieu Brussel en Brussel Economie en Werkgelegenheid
- Interessante voorwaarden om zich te vestigen in de lokalen van Greenbizz, de incubator voor duurzame projecten
- Promotie van uw project als een uithangbord van de circulaire economie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
- Een bevoorrechte relatie met de drie besturen die de projectoproep coördineren (LB, hub.brussels en BEW)



BE CIRCULAR: STEUN VOOR ONDERNEMINGEN IN TRANSITIE

Aan het einde van dit reglement vindt u een lijst met voorbeelden van gezochte projecten

4. BeCircular_Transition

- Uw bedrijf wil stappen zetten in de richting van de circulaire economie, maar uw project is nog niet volledig gedefinieerd en u zou **intensieve begeleiding** willen ontvangen om het uit te voeren

En

- Uw onderneming bestaat **ten minste drie jaar** (ze beschikt ten minste over twee afgesloten boekjaren gepubliceerd op de website van de NBB), is financieel levensvatbaar⁴ en levert goederen of diensten die aan een bepaalde vraag op de markt tegemoetkomen.

Deze categorie is bedoeld om ondernemingen uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest die werken volgens een lineair economisch model te ondersteunen en begeleiden bij hun transitie naar een circulair economisch model. Daarbij kunnen de projectindieners gaan voor een minimaal of een maximaal scenario:

- ✓ Ofwel voorbeeldige circulaire praktijken invoeren waardoor de ecologische voetafdruk van de onderneming beduidend kleiner wordt (minimaal scenario);

voorbeeld: een onderneming die overschakelt naar leveranciers die voornamelijk duurzame materialen en/of producten leveren; hergebruik/wegwerken van productieafval; enz.

- ✓ Ofwel het verzaken aan het huidige economische model van de onderneming ten voordele van een circulair bedrijfsmodel (maximaal scenario);

voorbeeld: een onderneming die haar economische model transformeert naar een model waarbij ze haar producten verhuurt in plaats van verkoopt;

De in deze categorie ondersteunde ondernemingen (maximaal 10) zullen twee complementaire hefboomen krijgen om bij te dragen aan hun transitie:

- **een subsidie van ten hoogste 50.000 euro** ter ontwikkeling van een proefproject rond circulaire economie in de onderneming. Deze subsidie dekt de typische financiële risico's voor proefprojecten en moet de onderneming toelaten de financiële, commerciële en technische haalbaarheid te testen voor de gedeeltelijke of volledige overgang van haar economische activiteiten naar de circulaire economie.
- **een grondige en hoogstaande begeleiding**, op basis van de specifieke behoeften van de projectdragers, opdat de laureaten op de nodige expertise kunnen terugvallen met het oog op de overgang naar de circulaire economie. Deze begeleiding houdt zowel

⁴ De financiële levensvatbaarheid zal worden geanalyseerd op basis van de twee laatste gepubliceerde jaarrekeningen aan de hand van een kruisanalyse van indicatoren die verband houden met de rendabiliteit, solvabiliteit en liquiditeit van de onderneming.



begeleiding in bij het uitwerken en uitvoeren van het circulair project van de laureaten alsook het bijstaan van deze ondernemingen m.b.t. het denkwerk rond de inkanteling van hun corebusiness in een transitie-model richting de circulaire economie (van de diagnose tot de strategische planning). De begeleiding gebeurt door een team consultants die werden gerekruteerd door Brussel Economie en Werkgelegenheid, in samenwerking met hub.brussels en Leefmilieu Brussel.

De in deze categorie ondersteunde projecten kunnen betrekking hebben op verschillende activiteitensectoren (agrovoeding; textiel; bouw; IT-apparatuur; enz.) of verschillende soorten projecten op het gebied van de circulaire economie (eco-ontwerp; economie van functionaliteit of delen; hergebruik/repatrie/hergebruikstrategie; korte keten, duurzame bevoorradings; enz.)

Aandachtspunten:

- **Het onderdeel begeleiding is verplicht voor de geselecteerde onderneming.** Een onderneming kan daarentegen zonder meer enkel begeleiding vragen zonder subsidie, als ze vindt dat ze over voldoende financiële draagkracht beschikt.
- **De begeleiding bedraagt gemiddeld 28 mandagen per geselecteerde onderneming (ofwel een bedrag van bijna 22.000 euro per onderneming).** Hoewel de intensiteit van de begeleiding geval per geval moet worden bepaald in samenspraak met de betrokken onderneming en op basis van haar behoeften en de aard van haar project (hetzij minder, hetzij meer, met een maximum van 39 mandagen per onderneming), moeten de geselecteerde ondernemingen in ieder geval blijken geven van een daadwerkelijke bereidheid als ze de BeCircular-steun willen ontvangen. De bereidheid van de teams en de inzet van de directie vormen bovendien een selectiecriteria voor de projecten.
- **De BeCircular-steun voor de transitieprojecten bedraagt maximaal 80.000 euro.** Dit maximumbedrag vertegenwoordigt een deel subsidie en een deel begeleiding, en de projectdrager kan in zijn kandidatuurdossier zelf bepalen hoe dit bedrag wordt samengesteld:
 - ✓ de financiële steun is niet-verplicht en is geplafonneerd op maximaal 50.000 euro.
 - ✓ de begeleiding bij de transitie is daarentegen verplicht en is geplafonneerd op een maximumbedrag van 30.000 euro (wat overeenstemt met 39 mandagen).
 - ✓ Elke kandidaat-onderneming wordt verzocht in het kandidatuurformulier het gevraagde subsidieniveau alsook de gewenste begeleidingsintensiteit te vermelden die ze wil ontvangen als hulp bij de transitie, rekening houdend met het maximumbedrag voor zowel de subsidie en de begeleiding. Er zal tijdens de selectie van de projecten bijzondere aandacht worden besteed aan het hefboomeffect en de opportuniteit van het gevraagde soort BeCircular-steun.
- Tijdens de analyse van de kandidatuurdossiers **staat het de jury vrij om aan een kandidaat-onderneming een nieuwe uitsplitsing te vragen van de gevraagde overheidssteun** (d.w.z. een uitsplitsing tussen de mate van begeleiding en het subsidieniveau).
- In het geval van een partnerschap hangt de begeleiding af van de onderneming die verantwoordelijk is voor het project (= coördinator).
- **Slechts 10 ondernemingen zullen in deze categorie geselecteerd worden.** Kmo's



die meer dan 10 VTE's tewerkstellen en met een omzet of een totale jaarbalans van meer dan 2 miljoen euro krijgen voorrang. De projecten die het meeste ambitie aan de dag leggen bij de omschakeling van hun core business naar een circulair model zullen de voorkeur genieten bij de selectie.

- Wegens de aard van de in deze categorie gezochte projecten is het niet noodzakelijk het project op de markt te brengen binnen de subsidieperiode (in tegenstelling tot de andere categorieën).

Be Circular biedt ook:

- Promotie van uw project als een uithangbord van de economische transitie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- Toegang tot het netwerk van circulaire ondernemingen die van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest steun krijgen, en die potentiële partners van uw onderneming zijn.
- Een bevoorrechte relatie met de drie besturen die de projectoproep coördineren (LB, hub.brussels en BEW)



WIE KAN EEN PROJECT INDIENEN?

De projectoproep BeCircular staat open voor:

- elke economische actor (met inbegrip van nv's, bv's, cv's, vzw's, enz.) ⁵ met een maatschappelijke zetel en een ondernemingsnummer in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op de datum van indiening van het kandidatuurdossier voor de tweede ronde, d.w.z. uiterlijk op **30 juni 2023 om 12 uur**;

Opgelet: het juridische statuut van de onderneming mag niet veranderen vanaf de indiening van het kandidatuurdossier (uiterlijk 30.06.2023) tot de storting van het saldo. Anders moet de onderneming de subsidie terugbetalen.

- elk partnerschap tussen in aanmerking komende economische actoren zoals hierboven gedefinieerd (d.w.z. tussen bedrijven of organisaties die in aanmerking komen om een project in te dienen). In het geval van partnerschap gelden de volgende regels:
 - de projectcoördinator (= hoofdaanvrager) moet voldoen aan de vereisten van de categorie waarin het project is opgenomen
 - voor projecten die binnen Scale Up worden ingediend: naast de coördinator moeten alle projectpartners die in het kader van dit partnerschap een subsidie van meer dan 80 000 euro aanvragen, aan de voorwaarden van de categorie voldoen.

Laureaten van vorige edities mogen een nieuw project indienen mits:

- het gaat om een diversificatieproject (d.w.z. een nieuw project dat parallel wordt ontwikkeld en duidelijk verschilt van het project dat eerder in het kader van deze projectoproep is gefinancierd) of een schaalvergrotingsproject (d.w.z. een schaalvergroting van hun huidige activiteit)
- dit project het evenwicht van de onderneming niet in gevaar brengt,
- en de initieel ontvangen subsidie afgesloten is (dossier met de bewijsstukken ingediend bij de administratie voor 10.03.2023 voor een afsluitingscomité voor 30.06.2023)

⁵ Het Wetboek van economisch recht definieert "economische activiteit" als het aanbod goederen en diensten op een markt. Het betreft dus elke natuurlijke of rechtspersoon die goederen of diensten levert en op die manier bijdraagt aan het zakenleven. Het begrip « activiteit » geeft aan dat het niet om een gerichte actie moet draaien maar eerder om een duurzame marktactiviteit, die in concurrentie treedt met andere ondernemingen.



ONTVANKELIJKHEIDSCRITERIA VAN HET PROJECT

Om in aanmerking te komen, moet het project (ongeacht of het nieuw is of zich in een nieuw ontwikkelingsstadium bevindt) aan de volgende voorwaarden voldoen:

1. worden gerealiseerd in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
2. ingediend zijn binnen de opgelegde termijn, in het vereiste formaat, m.a.w. via het formulier ad hoc, dat naar behoren moet zijn ingevuld rekening houdend met de aanwijzingen (aantal tekens, enz.), en de bijlagen;
3. met uitzondering van de categorie 'Starter', nog niet zijn uitgevoerd op de datum van de projectoproep (09/01/2023).

Over het algemeen wordt verwacht dat de kandidaat-onderneming het stimulerende effect van de BeCircular-steun aantoot. De onderneming moet met andere woorden aantonen dat het project waarvoor ze de subsidie aanvraagt niet zou kunnen worden gerealiseerd - of toch niet in dezelfde mate - zonder een tegemoetkoming van BeCircular.

Om in aanmerking te worden genomen, moet de onderneming aan de volgende voorwaarden voldoen:

1. Voldoen aan de **ontvankelijkheidscriteria voor elk van de categorieën** zoals hierboven in het reglement beschreven.
2. Opdat het winnende project de subsidie zou ontvangen, moet het bedrijf **in lijn zijn met de regels betreffende een milieuvergunning of milieuverklaring** (zie onderstaand kader).

De projectdrager moet op de datum van indiening van het definitieve kandidatuurdossier (30/06/2023) aan alle voorwaarden voldoen.

Aandachtspunten betreffende de milieuvergunning en milieuverklaring

- ✓ **Als uw onderneming een startup is van minder dan een jaar oud en u wenst te kandideren in de Starter-categorie:**

Op het moment van de indiening van de kandidatuur (en uiterlijk op 10.03.2023) moet u bij een gespecialiseerde private of publieke instantie verifiëren of uw economische activiteit een vergunning of milieuverklaring vereist (bijvoorbeeld de dienst vergunningen van hub.brussels via permit@hub.brussels - behalve als het een verklaring betreft -, van de gemeente of van Leefmilieu Brussel via permit_circ_waste@environnement.brussels).

Als uw onderneming werd geselecteerd en uw activiteit effectief een vergunning of verklaring vereist, moet u uw aanvraag van een milieuvergunning of uw milieuverklaring in orde brengen binnen de periode waarin u wordt gesubsidieerd om het saldo te ontvangen (30%). Dat krijgt u immers enkel als u de voornoemde vergunning of verklaring heeft verkregen.

Gelet op de termijn voor het verkrijgen van de vergunning of verklaring raden we u aan de aanvragen hiervoor zo snel mogelijk in te dienen, en zeker voor de aanvang van het project waarvoor u eventueel een subsidie zal ontvangen. Klik [hier](#) voor meer info.

- ✓ **Als uw activiteit reeds bestaat en u zich kandidaat wenst te stellen voor de Diversification- of Scale-up-categorie:**

Op het moment van de indiening van de kandidatuur (en uiterlijk op 10.03.2023) moet u het bewijs leveren dat u contact hebt opgenomen met een private of publieke instantie gespecialiseerd inzake vergunningen of milieuverklaringen (bijvoorbeeld de dienst vergunningen van hub.brussels via permit@hub.brussels - behalve als het een verklaring betreft -, van de gemeente, of van Leefmilieu Brussel via permit_circ_waste@environnement.brussels). Klik [hier](#) voor meer info.

Als uw onderneming werd geselecteerd, moet u beschikken over een milieuvergunning of een milieuverklaring om de storting van de eerste schijf van de subsidie te ontvangen, te weten uiterlijk voor 30 november 2023.

- ✓ **Als uw onderneming meer dan drie jaar bestaat en u zich kandidaat wil stellen in de categorie Transition:**

Dezelfde voorschriften als die hierboven (Starter-categorie) zijn van toepassing.

- ✓ **Als uw onderneming een activiteit wenst te ontwikkelen die geheel of gedeeltelijk verband houdt met organisch afval of dierlijke bijproducten en u zich kandidaat wenst te stellen voor BeCircular:**

Alvorens zich kandidaat te stellen (uiterlijk tegen 24.02.2023), moet u contact opnemen met de facilitator "Vergunningen en afval voor de sector van de circulaire economie" permit_circ_waste@environnement.brussels. Verzuim om deze verplichting na te leven, maakt het project niet-ontvankelijk. Klik [hier voor meer info](#).



UITSLUITINGSGRONDEN

Zijn uitgesloten van de projectoproep:

- overheids- of semi-overheidsdiensten en -instellingen;
- bedrijven en vzw's die niet autonoom zijn ten opzichte van de overheid (een entiteit die is opgericht om te voorzien in andere behoeften van algemeen belang dan die van industriële en commerciële aard en waarvan meer dan de helft van de leden van het bestuurs-, leidinggevend of toezichhoudend orgaan door de Regering of autonome bestuursorganen worden benoemd);
- ondernemers met SMART-statuuut of activiteitencoöperatie-statuuut
- alsmede economische activiteiten waarvoor de begunstigde reeds een subsidie ontvangt van een andere overheidsinstelling, voor hetzelfde doel, op basis van dezelfde bewijsstukken;
- Alle ondernemingen die in de afgelopen drie jaar (lopend jaar en twee vorige fiscale jaren) onder het De Minimis-stelsel al 200.000 euro overheidssteun hebben ontvangen.

OVER DE EUROPESE 'DE MINIMIS'-REGEL:

Elke begunstigde van deze subsidie die onderworpen is aan de Europese regels die van toepassing zijn op 'de minimis'-steun¹ moet voldoen aan de genoemde regelgeving die van toepassing is op het ogenblik dat de subsidie wordt toegekend (regeringsbesluit), en deze subsidie zal dienovereenkomstig worden afgetopt.

Met andere woorden, **als het bedrag van de subsidieaanvraag het bedrag van de reeds aan de projectverantwoordelijke verleende 'de minimis'-steun verhoogt tot een bedrag van meer dan 200 000 EUR over een periode van drie fiscale jaren, mag de facultatieve subsidie hem niet worden toegekend.**

Om na te gaan of dit plafond in acht is genomen, moet de kandidaat die onder deze regelgeving valt, een verklaring op erewoord overleggen betreffende eventuele 'de minimis'-steun die hij in de betrokken periode (drie fiscale jaren) heeft ontvangen. De toegekende bedragen kunnen op basis daarvan worden verlaagd.

De volgende projecten vallen buiten de scope van de projectoproep:

- Elk project dat begeleiding of opleiding biedt voor circulair ondernemerschap of de overgang naar de circulaire economie, evenals alle projecten die **uitsluitend** tot doel hebben als incubator te dienen voor circulaire economieprojecten of hier onderdak aan te bieden;
- Elk onderzoeks-, ontwikkelings- of afstemmingsproject dat voldoet aan de voorwaarden om



in aanmerking te komen voor financiering door Innoviris⁶, de partnerorganisatie van het GPCE. Een onderzoeks- en ontwikkelingsproject is een project waarvan de voorstudiefase langer dan zes maanden duurt vooraleer het aangeboden product of de aangeboden dienst op de markt wordt gebracht. Om voor BeCircular in aanmerking te komen, moet het project erop gericht zijn de markt te bereiken na maximaal zes maanden van gesubsidieerde activiteit (NB / deze regel is echter niet van toepassing op projecten die in de categorie Transition vallen, die niet per se commerciële projecten zijn);

- Elk, al dan niet in de volle grond uitgevoerd, landbouwproductieproject dat in aanmerking komt voor de 'Good Food'-projectoproep van Brussel Economie en Werkgelegenheid;
- Elk project dat in aanmerking komt voor de projectoproep voor handelaarsverenigingen 'Local&Together' of voor de projectoproep Open Soon, bestemd voor handelszaken
 - Als de verkoopactiviteit niettemin verband houdt met een productieactiviteit of een innovatief karakter heeft (duurzame logistiek, toegankelijkheid en democratisering van duurzame producten, enz.), zou het project in aanmerking kunnen komen voor BeCircular. Bij twijfel kunt u contact opnemen met onze helpdesk info@circulareconomy.brussels.
- Elk project voor een 'coöperatieve supermarkt', aangezien dit soort projecten wordt gesteund door de projectoproep Ondersteuning bij de lancering van "coöperatieve en participatieve supermarkten".
- Elk project dat initiatieven beoogt die door burgers worden gedragen en dat geen economische activiteiten inhoudt (verkoop van goederen of diensten).

⁶ <https://innoviris.brussels/nl/proof-business>
<https://innoviris.brussels/nl/bruseed>
<https://innoviris.brussels/nl/program/prove-your-social-innovation>

SELECTIECRITERIA VOOR HET PROJECT

De projectdragers worden uitgenodigd om te beantwoorden aan de hieronder vermelde criteria; het is aan de projecten om hun logica te verantwoorden ten opzichte van de verwachtingen. Aangezien het om een wedstrijd gaat, wordt de selectie gemaakt op basis van de projecten die het best aan de criteria voldoen.

Indien niet aan alle criteria wordt voldaan, kan dit als een reden voor diskwalificatie van het project worden beschouwd.

Voor de Starter-, Diversification-, Scale-up-categorieën:

I. Overeenstemming met de doelstellingen van de projectoproep 'BeCircular - Be Brussels'

De aard van het project, de modaliteiten ervan en de te leveren prestaties moeten passen in een transitie naar de circulaire economie op basis van de in het GPCE gedefinieerde concepten en moeten bijdragen tot de doelstellingen van het GPCE door inspiratie te putten uit de lijst van 'beoogde projecten' in bijlage van dit reglement.

Het moet ofwel het innovatieve karakter ervan aantonen (voor activiteiten die niet bestaan in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest), ofwel, voor activiteiten die nog niet wijdverbreid zijn in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de relevantie aantonen van een ontwikkeling, zoals de overstap naar een grotere schaal, de overdracht van een concept van de ene markt naar de andere, enz.

Ten slotte zullen projecten met een exemplair karakter met een groot potentieel om andere ondernemingen te inspireren tot het verhogen van hun impact extra worden begunstigd.

II. Milieu-impact

Op milieugebied moet het project de ecologische voetafdruk van onze productie- en/of consumptiepatronen verminderen door het toepassen van logische principes die kaderen in de circulaire economie. Het moet **in staat zijn om de impact en de positieve en negatieve externe effecten ervan te beoordelen** aan de hand van een reeks indicatoren. Het project draagt bij tot het bereiken van de doelstellingen bepaald in de milieuplannen van het gewest (Hulpbronnen- en Afvalbeheerplan, Good Food-strategie, Nationaal Energie- en Klimaatplan, Lucht-, Klimaat- en Energieplan, Waterbeheerplan, Natuurplan, enz.).

Voor projecten in de categorie 'Scale Up' worden de verwachtingen ten aanzien van de impact versterkt. Alleen bedrijven die kunnen aantonen dat ze een positieve impact hebben op het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, zullen financiële steun krijgen. Er wordt dus op z'n minst verwacht dat de onderneming kan aantonen dat ze binnen de drie jaar die volgen op de subsidie haar milieu-impact kan verveelvoudigen (aan te tonen op basis van een reeks prestatie-indicatoren die de huidige prestatie vergelijken met de prestatie van drie jaar na de subsidie). Er zal bijzondere aandacht worden besteed aan de haalbaarheid van deze doelstellingen

III. Sociaaleconomische impact en creatie van werkgelegenheid,

Op sociaaleconomisch vlak **zal de voorkeur worden gegeven aan projecten met een positieve sociale impact**, met name projecten die worden uitgevoerd door of in partnerschap met ondernemingen met een sociaal oogmerk of die pleiten voor nieuwe bestuursmodellen, zoals coöperaties. Ten slotte wordt in het



algemeen **verwacht dat de projecten de lokale waardeketen (economische partners, leveranciers, enz.) stimuleren.** Het project dient toe te lichten hoe de uitvoering ervan **economische activiteit in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kan creëren of behouden en hoe het bijdraagt tot het behoud en de ontwikkeling van de lokale werkgelegenheid** en/of de sociaal-professionele integratie. Zowel de directe werkgelegenheid (binnen de onderneming die de gesubsidieerde activiteit uitvoert) als de indirecte werkgelegenheid (binnen de bijbehorende waardeketen) moet worden ingeschat. Er zal voorrang worden gegeven aan projecten die kwaliteitsbanen (niet-precaire contracten en lonen die minstens voldoen aan de normen in de sector) en niet-delokaliseerbare banen bevorderen.

Voor projecten in de categorie 'Scale Up' worden de verwachtingen ten aanzien van de impact versterkt. Alleen bedrijven die kunnen aantonen dat ze een positieve impact hebben op het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, zullen financiële steun krijgen. Er wordt dus op z'n minst verwacht dat de onderneming binnen de drie jaar die volgen op de subsidie een significante jaarlijkse groei van de omzet kan aantonen (minimaal 10%) alsook dat ze meerdere niet-delokaliseerbare VTE's heeft behouden of heeft gecreëerd. Er zal bijzondere aandacht worden besteed aan de haalbaarheid van deze doelstellingen. Ten slotte worden ondernemingen met een sociaal oogmerk of een sociale impact extra begunstigd.

IV. Technische en economische haalbaarheid

Het project moet aantonen dat **de uitvoering ervan mogelijk is vanuit economisch oogpunt.** Daartoe zal de projectaanvrager belangrijke elementen presenteren om aan te tonen:

- dat er een markt is (een vraag), dient hij zijn differentiatiestrategie tegenover zijn eventuele concurrenten toe te lichten en dient hij aan te tonen dat zijn commercialiseringsstrategie haalbaar is tijdens de projectperiode;
- dat het gevraagde budget realistisch en noodzakelijk is voor de uitvoering ervan (dossiers met 'opgeblazen' budgetten worden in de beoordeling van de jury bestraft).

Bovendien moet het project het realisme van de geplande fasen en het bijbehorende budget aantonen. De technische haalbaarheid van het project moet zijn relevantie aantonen wat de verwachte impact betreft op het vlak van terugwinning van materiaal, verlenging van de levensduur, enz. De uitvoering moet ook mogelijk zijn vanuit logistiek, juridisch en organisatorisch oogpunt. In voorkomend geval moet het project aantonen dat het controle heeft over de technologische parameters en de productiefactoren en -middelen.

V. Financiële haalbaarheid

Het project moet aantonen dat **het financiële plan geloofwaardig is**, zowel voor de raming van de inkomsten als voor de belangrijkste kosten verbonden met het project. Enkel projecten die na afloop van de toegekende subsidie financieel haalbaar zijn, zullen worden geselecteerd.

Ook het ontwikkelingspotentieel van het project zal worden beoordeeld: het project dient garanties te bieden dat het op middellange termijn duurzaam is.

Opgelet: bestaande ondernemingen die zich kandidaat stellen voor de Scale Up- en Transition-categorieën (met twee afgesloten boekjaren) zullen eveneens geëvalueerd worden m.b.t. hun **solvabiliteit, liquiditeit en rendabiliteit**. De analyse van de financiële haalbaarheid van hun project wordt uitgevoerd door een financiële expert.

Voor de categorie Transition:

Voor de categorie Transition: aangezien de projecten nog niet volledig zijn gedefinieerd en waarschijnlijk



nog zullen evolueren dankzij de intensieve begeleiding van de winnaars in deze categorie, wordt een minder grote nauwkeurigheid verwacht in de kandidaturen, die zullen worden onderworpen aan een meer flexibele analyse van de selectiecriteria.

Er zijn daarentegen specifieke aandachtspunten voor de evaluatie van de Transition-categorie, namelijk de ambitie die de onderneming aan de dag legt en de menselijke middelen die ze ter beschikking stelt om de transitie van haar economische model te verwezenlijken.

De meerwaarde van overheidssteun en de wenselijkheid van een begeleiding voor de onderneming zullen ook door de jury worden besproken. Bij twijfel staat het de jury vrij om aan een onderneming een nieuwe uitsplitsing te vragen van de gevraagde overheidssteun (d.w.z. een uitsplitsing tussen de mate van begeleiding en het subsidieniveau).

Bijkomende elementen

Vertrouwelijkheid

De inhoud van de ontvangen, geanalyseerde, afgewezen of goedgekeurde projecten zal strikt vertrouwelijk worden behandeld en mag in geen geval het voorwerp uitmaken van een openbaarmaking van informatie die het ondernemersinitiatief van de projectdrager zou kunnen schaden. De ontvangen informatie kan alleen worden gebruikt voor de analyse van het project.

Een samenvatting van de geselecteerde projecten zal echter aan het einde van de projectoproep worden meegedeeld.

Samenstelling van de jury

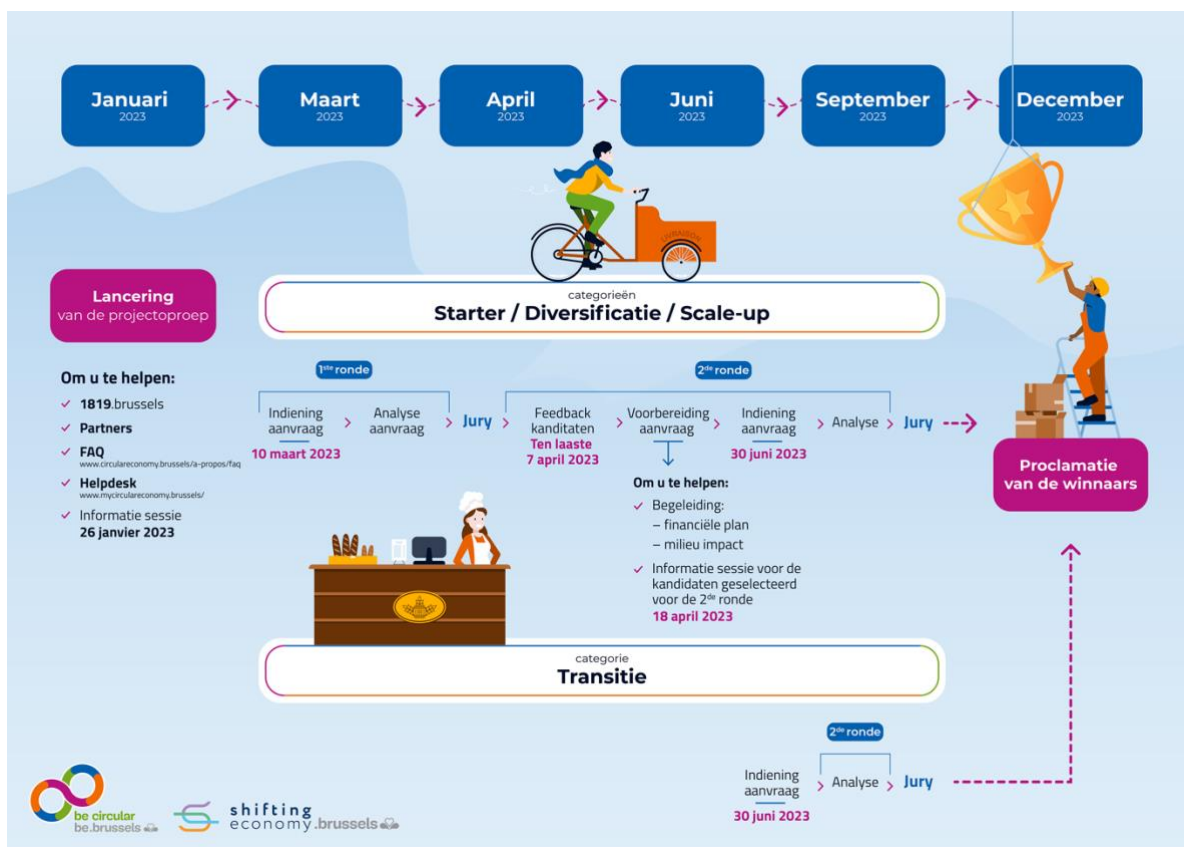
De jury van de BeCircular-projectoproep zal de projecten analyseren om aan de minister en de staatssecretaris voor Economische Transitie een voorselectie van projecten voor te leggen, gerangschikt in aflopende volgorde. De jury bestaat uit vertegenwoordigers van de drie organiserende besturen van de projectoproep (LB, hub.brussels en BEW), externe experts gespecialiseerd in circulaire economie, een financiële expert voor projecten die een subsidie hoger dan 80.000 euro vereisen, een vertegenwoordiger van de staatssecretaris voor Economische Transitie (waarnemer) en een vertegenwoordiger van de minister van Klimaattransitie en Leefmilieu (waarnemer).

Het proces van rangschikking door de Jury

De dossiers worden door de jury beoordeeld waarna ze de projecten rangschikken op basis van hun collectieve beoordeling, na de individuele analyse uitgevoerd op basis van een referentiekader voor evaluatie dat vooraf aan elk jurylid wordt bezorgd. Enkel de projecten die kunnen voldoen aan de minimumvereisten voor elk van de criteria worden in overweging genomen. De projecten worden vervolgens gerangschikt in volgorde. De jury bespreekt in consensus of de rangschikking van de dossiers logisch is, zowel op het vlak van thematiek als globaal gezien. Op die manier stelt de jury de laureatenlijst op.

Op basis hiervan, en afhankelijk van het beschikbare budget, worden een juryrapport en de lijst van geslaagde kandidaten aan de bevoegde ministers toegezonden.

HET PROCES VAN DEELNAME AAN DE PROJECTOPROEP



Voor **alle categorieën** - Starter, Diversification, Scale-Up en Transition - gebeurt het indienen van kandidaturen via een **elektronisch formulier** op het online platform (klik [hier](#)). Hieronder vindt u het deelnameproces per categorie (termijn en inhoud van het kandidatuurdossier):

Voor de Starter- en Diversification-categorieën

1ste ronde:

- Indiening van een kandidatuur via een ad hoc-formulier, naar behoren ingevuld vóór 10 maart 2023 om 12.00 uur. **Wij moedigen u echter aan uw kandidatuurdossier vóór het verstrijken van deze termijn in te dienen.**

2de ronde:

Voor projecten in de categorieën *Diversification* en *Scale Up* die na de eerste ronde zijn geselecteerd:

- Indiening van een kandidatuur via een ad hoc-formulier, naar behoren ingevuld, en de bijlagen vóór 30 juni 2023 om 12.00 uur. **Wij moedigen u echter aan uw**

kandidatuurdossier vóór het verstrijken van deze termijn in te dienen.

- Er zijn drie formulieren, afhankelijk van de categorie: *Starter, Diversification en Scale Up*
- De volgende bijlagen moeten bij het formulier worden gevoegd:
 - *Het financieel plan van het project, ingevuld voor minimaal 3 jaar (volgens het model in de projectoproep - ontworpen door de 1819 - verplicht)*
 - *Een marktstudie (door de administratie voorgesteld model)*
 - *De tabel 'HR-budget', met alle tabbladen ingevuld (budget, HR, staatssteun)*
 - *Een kopie van de statuten van de onderneming*
 - *Een kopie van de meest recente gedetailleerde jaarrekeningen (vermelding van alle posten van de resultatenrekening en de balans)*
 - *Het meest recente activiteitenverslag (indien dit bestaat)*
 - *De ondertekende verklaring op erewoord (model van de projectoproep)*
 - *In geval van een bestaande activiteit, het bewijs van contactopname met een particuliere of openbare instantie die gespecialiseerd is in milieuvergunningen of verklaringen*
 - *Een bankattest*

Voor de Scale-Up-categorie

Het deelnameproces is hetzelfde als dat wat hierboven beschreven wordt (Starter en Diversification), behalve dat er voor de Scale-Up-categorie een specifiek formulier bestaat en dat de kandidaten die geselecteerd zijn voor de tweede ronde vervolgens worden verzocht hun **project mondeling te verdedigen voor een jury op 1 september 2023**. Tijdens deze vergadering krijgen de kandidaten de kans om hun project voor te stellen, gevolgd door een vraag- en antwoordronde, waarna een principebeslissing over de financiering wordt genomen.

Pour la catégorie Transition :

- Indiening van een kandidatuur via een ad hoc-formulier, naar behoren ingevuld, en de bijlagen vóór 30 juni 2023 om 12.00 uur. **Wij moedigen u echter aan uw kandidatuurdossier vóór het verstrijken van deze termijn in te dienen.**
- De volgende bijlagen moeten bij het formulier worden gevoegd:
 - *De tabel 'HR-budget', met alle tabbladen ingevuld (budget, HR, staatssteun)*
 - *Een kopie van de statuten van de onderneming*

- 
- *De meest recent afgesloten rekeningen en balans(mention de tous les postes du compte de résultat et bilan) des deux derniers exercices comptables*
 - *Het meest recente activiteitenverslag (indien dit bestaat)*
 - *De ondertekende verklaring op erewoord (model van de projectoproep)*
 - *Een bankattest*

De documenten van de projectoproep kunnen worden gedownload op de site:

<https://www.mycirculareconomy.brussels/>

Vergeet niet de administratieve voorwaarden en verplichtingen in verband met de financiering te raadplegen, die voor alle categorieën zijn vermeld in de bijlage 'Administratieve voorwaarden en verplichtingen'.

OPGELET: Na de goedkeuring van de selectie door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering worden de kandidaten geïnformeerd over het resultaat. De termijn tussen het indienen van de kandidaturen (30 juni 2023) en de goedkeuring door de regering bedraagt ongeveer zes maanden.

De kennisgeving van de resultaten zal dus plaatsvinden in december 2023

IN AANMERKING KOMENDE UITGAVEN, FINANCIËLE STEUN EN BEGELEIDING

De geselecteerde projecten kunnen financiële steun en begeleiding krijgen gedurende een periode van 12 tot 24 maanden, afhankelijk van de categorie:

Steun	Minimumsubsidie	Maximumsubsidie	Maximale duur	Begeleiding ter waarde van:
Voor Starter -projecten	€ 15.000***	€ 80.000***	18 maanden	Ca. € 1 100 per project*
Voor Diversification -projecten				
Voor Scale Up -projecten	€ 80.000***	€ 200.000	24 maanden	Ca. € 21 000 per project**
Voor Transition -projecten	/	50.000 €***	12 maanden	

* Elk geselecteerd project krijgt ongeveer 6 uur begeleiding van coaches, **gerekruteerd door hub.brussels, in samenwerking met Brussel Economie en Werkgelegenheid en Leefmilieu Brussel**, om hen te helpen het economische aspect van hun project te ontwikkelen. Deze coaches beschikken over deskundigheid op het gebied van marketing, communicatie, financiering, strategie, bedrijfsontwikkeling, personeelsbeheer, enz. Deze begeleiding neemt de vorm aan van individuele sessies en de toegang tot deze begeleiding is afhankelijk van deelname aan een collectieve begeleidingssessie.

**** Het onderdeel 'Begeleiding' van de categorie Transition vormt een integraal deel van de steun en is verplicht.** Het beoogt zowel de begeleiding van de uitwerking van een gesubsidieerd project als het begeleiden van de onderneming in haar denkoefening over de evolutie van haar corebusiness naar een transitie-model. De gemiddelde waarde is 28 mandagen per onderneming: deze begeleidingsintensiteit kan naar boven of naar beneden worden herzien, afhankelijk van de behoeften en het project van de onderneming, maar mag niet meer dan 40 mandagen per onderneming bedragen: de onderneming moet in het kandidatuurformulier de gewenste intensiteit van de begeleiding door BeCircular vermelden. De begeleiding gebeurt door een team consultants die werden gerekruteerd door Brussel Economie en Werkgelegenheid, in samenwerking met hub.brussels en Leefmilieu Brussel

***Met naleving van de *de minimis-plafonds* van 200 000 euro (zie p.18) kan het **subsidieplafond met 10% of 30% worden verhoogd**, mits het project kadert binnen:

- De sociale economie (+10%)
- De stedelijke productie (+30%)
- De sociale economie en de stedelijke productie (+40%)

Belangrijk: Het subsidiepercentage blijft 70% (50% voor de categorie Scale Up) voor directe en investeringskosten.

Elke projectdrager kan een project indienen waarin uitgaven van verschillende types als volgt worden gemoduleerd:

Type in aanmerking komende uitgaven per project	Subsidie- percentage	Subsidie- percentage Scale Up	Plafond Transition	Plafond Starter / Diversification	Plafond Scale Up
Personeels-kosten	65 000 euro per VTE / jaar				
Indirecte kosten	15% van de gesubsidieerde personeelskosten				
Directe kosten	70%	50%	25 000	25 000	50 000
Investerings-kosten	70%	50%	30 000	50 000	140 000

Voor de subsidieerbare uitgaven per type kosten moet de projectdrager de bijlage 'administratieve voorwaarden en verplichtingen' bij dit reglement raadplegen.

Elk project presenteert zijn totale begroting en het aangevraagde subsidiebedrag, beide uitgesplitst per type uitgave en per projectaanvrager in het geval van een partnerschap.

Sociale en democratische onderneming:

In overeenstemming met de *de minimis-regels* (zie p. 18) kan het **plafond van de subsidie met 10% worden verhoogd voor sociale en democratische ondernemingen** die door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest erkend zijn in het kader van de ordonnantie van 23 juli 2018, gelet op de vastgestelde synergieën tussen de dynamiek van de circulaire economie en het sociale en democratische ondernemerschap (zie de website van Brussel Economie en Werkgelegenheid: <https://economie-werk.brussels/sociale-onderneming>). Startende of pas opgerichte ondernemingen (die minder dan een jaar bestaan op het moment van de lancering van de projectoproep) kunnen ook van deze verhoging met 10% profiteren indien zij coöperaties zijn die onder het nieuwe vennootschapswetboek vallen of door de NKC erkend zijn.

Productie in de stad:

In overeenstemming met de *de minimis-regels* (zie blz. 18) wordt speciale steun geboden **aan stedelijke en lokale productieprojecten**, die in aanmerking kunnen komen voor een verhoging van hun subsidie met 30%.

Komen in aanmerking voor een verhoging: projecten die het invoeren van **productieactiviteiten** in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest beogen. Worden beschouwd als productieactiviteiten: ambachtsactiviteiten, hoogtechnologische activiteiten, nijverheidsactiviteiten, activiteiten voor de vervaardiging van materiële diensten zoals hieronder gedefinieerd:

- **Ambachtsactiviteiten:** Productieactiviteiten waarbij de vervaardiging, de bewerking of het onderhoud van roerende goederen hoofdzakelijk manueel gebeurt, met daarnaast mogelijk een rechtstreekse verkoop aan het publiek.
- **Hoogtechnologische activiteiten:** Productieactiviteiten van goederen en diensten die op significante wijze een beroep doen op de overdracht van technologieën afkomstig van de universiteiten en de hogescholen, of op het resultaat van de research van een laboratorium of een studie bureau.
- **Nijverheidsactiviteiten:** Machinale/half-machinale productieactiviteiten voor de vervaardiging of de bewerking van roerende goederen.

- 
- **Activiteiten voor de vervaardiging van materiële diensten:** Activiteiten voor dienstverlening of verband houdend met dienstverlening voorafgegaan door een productieactiviteit of de verwerking van een goed. Met andere woorden, projecten die passen in de functionaliteitseconomie worden in deze categorie aanvaard mits ze een productiecomponent bevatten die de projectdrager zelf uitvoert.

Belangrijk: In geval van een verhoging blijft het subsidiepercentage voor de subsidieerbare uitgaven ongewijzigd.



HULP NODIG OM UW KANDIDATUUR OP TE STELLEN EN UW PROJECT TE VERSTERKEN?

Laat u begeleiden!

*Ga niet overhaast tewerk! U maakt een kans ongeacht de ambitie van uw project, maar **de kwaliteit van uw dossier is belangrijk omdat uw kandidatuur op basis van dit dossier wordt geëvalueerd.** Veel projecten worden niet geselecteerd, niet wegens een gebrek aan relevantie maar omdat ze niet goed gedefinieerd en uitgewerkt zijn. Laat u, om uw kansen te verhogen, begeleiden bij de indiening van uw dossier.*

Voor uw kandidatuur

U gaat een onderneming oprichten of u heeft een startup opgestart (Starter-categorie):

1819 is een informatie- en begeleidingsdienst, opgericht binnen hub.brussels op initiatief van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, met als doel het eerste toegangspunt te zijn tot een waaier van publieke en private diensten voor Brusselse ondernemers.

1819 brengt ook de actoren van het economisch weefsel samen rond specifieke ondernemerschapprojecten in Brussel.

Om u te helpen bij het opzetten van uw ondernemingsproject of voor elke andere vraag betreffende ondernemerschap, kunt u contact opnemen met 1819, per telefoon op '1819' of per e-mail via info@1819.brussels. Indien nodig zal 1819 u doorverwijzen naar deskundigen om uw vragen te beantwoorden.



U wilt een onderneming opstarten of u heeft net een economische activiteit gestart en u wenst begeleiding te ontvangen voor de ontwikkeling van uw onderneming? Raadpleeg de vijf Lokale Economieloketten (LEL's) van het Gewest. Klik [hier](#).





Weet u niet goed in welke BeCircular-categorie uw onderneming thuishoort?

Om te bepalen of uw activiteit al dan niet circulair is, of - meer algemeen - in welke categorie u thuishoort, kunt u gebruik maken van de BeCircular-wizard van het BeCircular Economy-platform. [Klik hier.](#)

Nog vragen?

Contacteer info@circulareconomy.brussels

Wilt u uw activiteiten op het gebied van de circulaire economie uitdagen?

U kunt een beroep doen op particuliere of publieke actoren die gespecialiseerd zijn in de ondersteuning van projecten op het gebied van de circulaire economie en die hier worden opgesomd.

Opmerking voor projecten in verband met afvalrecycling: in april 2023 wordt een nieuwe editie van de projectoproep "Valorisatie van stedelijk afval" van het regionale innovatieagentschap Innoviris.brussels gelanceerd. Deze projectoproep is gericht op innovatieprojecten op het gebied van afvalrecycling met als doel zowel de haalbaarheid als de levensvatbaarheid van het recyclingproject te testen. De projectoproep "Valorisatie van stedelijk afval" heeft betrekking op projecten die vergelijkbaar zijn met het 3R-thema van BeCircular (zie de rubriek gezochte projecten hieronder), maar is gericht op projecten die een langere experimenteerfase vereisen (6 tot 24 maanden). Deze is complementair met BeCircular, dat niet gericht is op experimenten maar op de commercialisering van het product/de dienst. Informatie over de oproep is beschikbaar door [hier te klikken](#).

Wenst u de impact van uw activiteit te verhogen en wilt u uw activiteit geheel of gedeeltelijk doen evolueren naar een circulair model (Transition-categorie)?

We kunnen u tijdens een ontmoeting uitleggen wat de verwachtingen zijn m.b.t. deze projectoproep en wat de voordelen zijn van de BeCircular-steun voor uw onderneming, alsook wat het belang is van de transitie naar een ander economisch model.

In de loop van het eerste trimester van 2023 zal er een avond-infosessie worden georganiseerd voor ondernemingen die in de Transitie-categorie vallen. Ook wordt er voorzien in een audiopresentatie. U kunt nu reeds contact opnemen met ons als u hierin bent geïnteresseerd.

Contacteer info@circulareconomy.brussels



U bent kandidaat voor BeCircular en hebt vragen?

We nodigen u uit voor een presentatie 's avonds (er zal een audio transcriptie online worden geplaatst voor ondernemingen die niet aanwezig kunnen zijn) waarin we het aanbod en de **voorwaarden van de projectoproep uitleggen**. De avond vormt ook een gelegenheid om te netwerken met andere ondernemingen die meedoen aan BeCircular.

NB / Er zullen twee verschillende events worden georganiseerd, waarvan één exclusief bestemd voor ondernemingen die in de Transition-categorie vallen.

Als u specifieke vragen hebt over uw project, kunt u tot 30.06.2023 terecht bij een helpdesk via het online kandidatuurplatform (klik [hier](#)). En [hier](#) vindt u een FAQ over de projectoproep.

Tijdens het proces van kandidaatsstelling (behoudens de Transition-categorie en enkel voor projecten die na de eerste ronde werden geselecteerd)

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest biedt een begeleiding m.b.t. drie selectiecriteria (milieu-impact, haalbaarheid, financiële levensvatbaarheid) ter waarde van 1.500 tot 2.000 euro.

Om u te helpen bij de beoordeling van de milieu-impact van uw project en om de technisch-economische haalbaarheid en/of de financiële levensvatbaarheid ervan te bepalen, kunt u kosteloos beroep doen op consultants via een dienstverlener die door hub.brussels en Leefmilieu Brussel wordt gemandateerd.

Deze begeleiding zal bestaan uit groeps- en individuele sessies alsook een netwerksessie om desgewenst andere kandidaten, vroegere BeCircular-laureaten, of leden van het circlemade.brussels-netwerk te leren kennen.

U zult ook een webinar ontvangen om u te begeleiden bij het opstellen van uw financieel plan.

De voorwaarden voor deze individuele en collectieve begeleiding worden vanaf 10 maart 2023 uiteengezet op de website <https://www.circulareconomy.brussels/appels-a-projets-be-circular-entreprises/?lang=nl>

Onze administraties staan klaar om uw vragen te beantwoorden;

Om tussen de twee rondes uw vragen in verband met de Starter-/Diversification-/Scale-up-categorieën van de BeCircular-projectoproep rechtstreeks te beantwoorden en u het begeleidingsaanbod toe te lichten:

Een fysiek event op **21 april 2023**.

Inschrijving verplicht via <https://www.circulareconomy.brussels/appels-a-projets-be-circular-entreprises/?lang=nl>



PAST DE STEUN VAN BECIRCULAR BIJ UW PROJECT?

De projectoproep BeCircular is een wedstrijd. De beste projecten worden gesteund binnen de grenzen van het beschikbare budget.

Om als winnaar uit de bus te komen, moet u dus een project van hoge kwaliteit voorleggen, zowel uit ecologisch als uit economisch oogpunt, en moet u de financiële en technische haalbaarheid ervan garanderen.

Wij herinneren eraan dat er andere gewestelijke steunmaatregelen bestaan op verschillende vlakken, met name bij Brussel Economie en Werkgelegenheid (investeringen, consultancy, opleiding enz.), waarvan sommige met 10% worden verhoogd bij [erkenning binnen de circulaire economie](#).

De keuze is aan u!

Meer informatie over bestaande steun en de bijbehorende voorwaarden:

<https://economie-werk.brussels/>

VOORBEELDEN VAN BEOOGDE PROJECTEN

Volgens vier thematische luiken worden projecten gezocht in het kader van de projectoproep BeCircular. Onderstaande projecten kunnen u inspireren.



1. Economische modellen van de circulaire economie

De circulaire economie stoeit op opportuniteiten voor de creatie van waarde losgekoppeld van de consumptie van hulpbronnen. Vanuit die optiek wil het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de ontwikkeling van nieuwe economische modellen ontwikkelen, die de gebruikers toelaten om beter te consumeren door zich te baseren op een andere waardecreatie die minder afhankelijk is van grondstoffen.

Er wordt vooral gezocht naar projecten van economische actoren die het volgende in de praktijk brengen:

- **De functionaliteitseconomie of “Product as a Service”** EN in het bijzonder de modellen die zich richten tot de B2B-segmenten die meer openstaan voor niet-eigendom dan B2C. Dit model is geen einddoel maar een middel, en de projectoproep beoogt ondersteuning van
 - projecten die door de functionaliteitseconomie zorgen voor een verlenging van de levensduur, een verhoging van de gebruiksgraad, een lager verbruik van hulpbronnen
 - en projecten die aansluiten bij de gewestelijke doelstellingen van andere milieuplannen (HABP, Good Move,...) en aan de gewestelijke doelstellingen in het algemeen.

Bijvoorbeeld :

- BeCircular winnaar [Shayp](#) biedt een gratis onderhoudsdienst voor sanitair (LeakFree) voor publieke en private organisaties met als doel het waterverbruik in hun gebouwen drastisch te verminderen. De organisatie hoeft niet te investeren. Shayp wordt betaald door de besparing op de waterrekening.
 - [Snappies](#) en [Dropiz](#), winnaars van BeCircular 2021, bieden verhuur- en schoonmaakdiensten voor herbruikbare luiers, respectievelijk voor kinderdagverblijven en voor kinderdagverblijven en particulieren.
 - [Bonjour Maurice](#), winnaar in 2018 en 2021, die ethische mode voor baby's en kinderen aanbiedt, heeft in combinatie met de verkoop van haar kleding een ecologisch verantwoorde dienst gelanceerd waarmee kleding kan worden gehuurd via een maandelijks abonnementssysteem.
 - [BWAT](#), winnaar in 2021, biedt een herbruikbare pizzadoos aan die te koop maar ook te huur is via een abonnementssysteem.
 - Decathlon, winnaar in 2020, wil een verhuursysteem voor sportuitrustingen aanbieden via zijn [We Play Circular](#) -dienst.
- **De samenwerkingseconomie of deeleconomie** die ervoor zorgt dat producten beter worden gebruikt, en zo een overmatig verbruik van hulpbronnen voorkomt, en tegelijk een dimensie van sociale uitwisselingen meebrengt.

Bijvoorbeeld:

- [Merciki](#), winnaar van 2021, is een gratis uitwisselingsdienst waarmee gebruikers diensten en tweedehands voorwerpen kunnen uitwisselen, niet op basis van euro's maar van punten, Mercis genaamd, die zij ontvangen wanneer zij zich inschrijven. Men hoeft alleen maar advertenties te plaatsen op www.merciki.be, en te reageren op die van andere gebruikers. Merciki ontwikkelt ook soortgelijke oplossingen voor professionals en verenigingen.
 - Micro Factory, laureaat in 2021, stelt via zijn project [Micro Industry](#) een innovatief collaboratief fabrieksmodel voor dat de beginselen van zelfbeheer van de commons toepast voor productie op kleinere schaal.
 - [Cohop](#), winnaar 2021, is de eerste coöperatieve van Brusselse microbrouwerijen met als doel het delen van een plek, vaardigheden, brouwapparatuur, een proefruimte en brouwopleidingen.
 - [Cozywheels](#), winnaar in 2021, is een dienst die autodelen vergemakkelijkt door eigenaars en gebruikers die in dezelfde buurt wonen te poolen.
- **Het herstellen van de waardeketen:** Het betreft projecten die alle schakels in de waardeketen in aanmerking nemen, en die met name zorgen voor het terughalen van bepaalde activiteiten naar Brussel of zijn rand. Deze projecten moeten vertrekken vanuit een globaal idee van samenwerking, waarbij wordt rekening gehouden met de bevoorrading, de productie/bewerking, verpakking, distributie, herstelling/visie, en zelfs heropname in de keten, en dat op korte of langere termijn.

Bijvoorbeeld:

- De [SONIAN WOOD COOP](#), laureaat van 2020, promoot het hout van het Zoniënwoud ter plaatse. Zij coördineert alle stappen die nodig zijn om een voor de kap bestemde boom om te zetten in kwaliteitshout dat rechtstreeks kan worden gebruikt door Brusselse timmerlieden, architecten, ontwerpers of particulieren die met lokaal hout willen werken. Op die manier wil zij de waardeketen van het gebruik van hout verplaatsen, van de oogst in het Zoniënwoud tot het lokale gebruik ervan in de bouw.
- De vzw [Maak & Transmettre](#), winnaar in 2021, wil via haar project Textile LAB in Brussel een ecosysteem rond textiel creëren door kennis en machines te delen en zo de lokale textielproductie in Brussel te vergemakkelijken.
- Het [BRUSOL Mobility](#) project, winnaar in 2021, geleid door BRUSOL EnergyVision, wil een circulaire groene energieketen ontwikkelen via een oplaadnetwerk en gedeelde auto's in Brussel, aangedreven door zonnepanelen.

- **De korte circuits** beperken het aantal tussenpersonen en vergemakkelijken een geïntegreerde economische denkoefening waarin de economische actoren elkaar leren kennen en in gesprek kunnen gaan.
 - Zo biedt [Quartier libre](#), winnaar in 2021, met zijn project Print On Demand een duurzame, kortlopende print-on-demand dienst aan voor boeken, om afval en transport te verminderen en de productie van boeken naar Brussel te herlokaliseren.

2. Bijdragen aan de klimaatdoelstellingen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Het Gewestelijk Programma voor Circulaire Economie heeft als hoofddoel de milieudoelstellingen om te vormen in economische kansen. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voert verschillende milieuplannen uit (Lucht-Klimaat-Energieplan, Nationaal Energie-Klimaatplan, Hulpbronnen- en Afvalstoffenbeheerplan; Good Food-strategie, Natuurplan en Waterbeheerplan) of plannen met een grote impact op de directe emissies van broeikasgassen (BKG) van het Gewest, zoals het Good Move-plan. Om te voldoen aan de doelstellingen van de projectoproep moeten de kandidaatprojecten kunnen aantonen hoe ze bijdragen aan de doelstellingen die het Gewest heeft vooropgesteld.

➤ Verminderen, Hergebruik en recyclen met bijdragen aan het Hulpbronnen- en Afvalstoffenbeheerplan:

In zijn Hulpbronnen- en Afvalstoffenbeheerplan verleent het Gewest prioriteit aan activiteiten voor het verminderen van afval via herstelling, hergebruik en recycling. In dezelfde geest zal het Gewest de schaal van Lansink blijven toepassen om te bepalen welke projecten prioritair zijn in verband met de projectoproep BeCircular 2023.

Opgelet: **Bedrijven die een activiteit wensen te ontwikkelen die geheel of gedeeltelijk verband houdt met bioafval of dierlijke bijproducten, moeten contact opnemen met de facilitator “afval en vergunningen” permit_circ_waste@environnement.brussels ten laatste op 24/02/2023** (meer info <https://leefmilieu.brussels/themas/afval-grondstof/afvalbeheer/afvalstoffen-en-milieuvergunningen/de-facilitator-afval-en-vergunningen-voor-de-sector-van-de-circulaire-economie>). Verzuim om deze verplichting na te leven, maakt het project niet-ontvankelijk.

De volgende projecten sluiten aan bij de hierboven genoemde onderwerpen en kunnen u inspireren!

- **[De Kringwinkel](#)** De KiloMeet, een Brussels initiatief van de Kringwinkel, is een creatieve circulaire supermarkt waar tweedehands goederen en materialen per kilo worden verkocht. U kunt er afvalstromen (kurk, kaarsenafval, houtafval, enz.) en onderdelen (onderdelen van speldozen, elektrische apparaten) kopen, maar ook goederen in grote hoeveelheden. Het idee achter dit project is dat wat voor de één afval is, voor de ander een grondstof en een bron van inspiratie is.
- **[B.R. Met](#)**: Leider in het Brusselse gewest voor de recyclage van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur B.R. Met gaat naar het einde van de recyclageketen voor zijn grondstoffen door een recyclagekanaal te creëren voor plastic beschermingen voor elektrische kabels. Met alle soorten metaalafval maken zij een gerecycleerd kunststofproduct voor de bouwsector en voor de kunststofsector.

- **Superzero:** heeft als missie iedereen in staat te stellen zijn dagelijkse afval te verminderen. Daartoe ontwikkelen zij 100% zero waste schoonmaakproductdispensers waarmee iedereen zijn afvalproductie kan verminderen. Deze oplossing vermindert aanzienlijk de aanmaak van plastic flessen voor eenmalig gebruik, het waterverbruik (nodig voor de productie van deze flessen) en de CO2-uitstoot (door de productie, het vervoer en de recycling van deze flessen).
- **CyClo:** ReBike is CyClo's circulaire en sociale economie project dat het Brusselse ecosysteem verbonden wil houden via de fiets. Dit project probeert fietsen die in het centrum van het Brusselse gewest zijn gevonden, te recupereren en te hergebruiken. De ambitie van het project is om de levensduur van de fietsen te verlengen door middel van een efficiënt inzamel- en terugnamesysteem, en om reparatie- en aankoopdiensten voor opgeknapte fietsen aan te bieden.
- **Enprobel:** Actief in de terugwinning van grondstoffen via hun hoofdactiviteit van inzameling, wil Enprobel zich verder verankeren in circulariteit door over te gaan naar de volgende fase, namelijk de behandeling van ingezamelde oliën. Met hun project "Valor'Oils" wil het Enprobel-team "de kringloop sluiten" door waarde toe te voegen aan de ingezamelde Brusselse gebruikte frituurolie. Het idee is om de oliën rechtstreeks in Brussel te verwerken zonder ze door een groot deel van België te moeten vervoeren.

➤ Duurzame voeding met bijdragen aan de Good Food-strategie:

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wil een duurzaam voedingssysteem bevorderen, zoals bepaald in de Good Food-strategie die de sociale, gezondheids-, inclusie- en welzijnsaspecten, alsook aspecten van de lokale economie omvat. Tegelijkertijd wil het zijn ecologische impact verkleinen. Het Gewest wil de creatie van duurzame banen, nieuwe beroepen en nieuwe economische modellen stimuleren, een gediversifieerd aanbod aan aankooplocaties voorstellen en daarbij de toegankelijkheid van duurzame voeding bevorderen (geografische, culturele en economische toegankelijkheid) alsook de onverkochte producten valoriseren volgens een circulair economisch proces.

De projectoproep BeCircular mikt op:

- Projecten voor voedselverwerking die productieactiviteiten gericht op de korte keten die lokale producten commercialiseren weer in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest willen verankeren. Hun aanbod moet complementair zijn met en innoverend ten opzichte van wat reeds bestaat.
- Projecten in verband met de commercialisering van verwerkte producten, op basis van onverkochte artikelen, en de valorisatie van onverkochte artikelen op de Brusselse markt.
- Innovatieve verkoopstructuren (handel, groepsaankopen, afzetpunten,...) die de toegankelijkheid en de democratisering van duurzame voeding vergroten in zones van Brussel waar het Good Food-aanbod nog beperkt is. Er zal een bijzondere aandacht worden besteed aan de verankering van de activiteit in de wijk (activiteiten aangepast aan de behoeften van de inwoners, gezamenlijke opbouw met de lokale actoren, ...)
- Systemen ter bevoorrading van professionals (kantines, restaurants, winkels) met lokale (en biologische) producten die de producenten uit het Brussels Gewest en de rand van Brussel toegang verlenen tot de Brusselse markt. Er zal een bijzondere aandacht worden geschonken aan **het delen van de bestaande logistieke oplossingen**, aan het geïntegreerde karakter van het systeem (schoonmaak en verpakking, transport en distributie), aan het bevoorraden van thans nog niet bediende wijken, aan producten die weinig beschikbaar zijn voor kantines,



restaurants of winkels in Brussel (in termen van type van producten of in termen van door professionals van de sector gezochte productiewijzen), aan de samenwerking met actoren uit de stedelijke logistiek (niet-voedingsgerelateerd), aan de systemen voor een omgekeerde logistiek of aan eender welk ander innovatief bevoorradingssysteem.

Er was ooit een tijd dat landbouwproducten buiten de piekuren met treinen naar Brussel werden vervoerd.

- Projecten van bereiding van maaltijden bestemd voor de Brusselse kantines, in overeenstemming met de Good Food-criteria, of elke andere activiteit die bedoeld is om de toegankelijkheid van duurzame voeding op school te verhogen. Een bijzondere aandacht zal worden besteed aan de ambitie van het project ten opzichte van de bestaande toestand en aan de doelstellingen van herlokalisatie van distributiecircuits
- Een omschakeling van de restaurantketen via een lokale verankering van de bevoorradingsketen, door ambitieuze doelstellingen vast te leggen inzake lokaal geteelde en seizoensgebonden producten.
- Een omschakeling van de supermarktketen, waarbij ambitieuze doelstellingen worden bepaald inzake de preventie van verspilling en met een sensibilisering van het cliënteel
- Een omschakeling van de kleinhandelketen, met ambitieuze doelstellingen inzake lokaal geteelde en seizoensgebonden producten, transparantie naar de klant over de milieu-impact van de producten, de productiewijzen, ...

Opm.: Met lokale producten bedoelt men dat deze projectoproep sectoren steunt die de voorkeur geven aan het aanbod dat zo dicht mogelijk bij het Gewest werd geproduceerd in verhouding tot het volledige aanbod dat voor het product beschikbaar is. Ook al gaat de voorkeur uit naar producten die zo weinig mogelijk kilometers hebben afgelegd, is het zo dat het beperkte aanbod voor bepaalde producten maakt dat men een product dat van dichtbij de Belgische grens komt als lokaal moet worden beschouwd. Niettemin wordt de Belgische grens voor deze oproep wel beschouwd als de uiterste limiet van wat als lokaal kan worden beschouwd. Voor deze projectoproep wordt dus overeengekomen dat de duurzame sectoren met betrekking tot producten waarvoor er geen aanbod is in België (chocolade, koffie, bananen, ...) niet als prioritair zullen worden beoordeeld.

De volgende projecten sluiten aan bij de hierboven genoemde onderwerpen en kunnen u inspireren!

- [Yaourteries Bruxelloises](#): Met dit project wordt in Brussel de eerste alternatieve plantaardige productie- en afzetketen voor yoghurt en zuivelproducten gecreëerd door de verwerking van Belgische granen, oliehoudende zaden en peulvruchten in een Brusselse beschutte werkplaats die gespecialiseerd is in voedselverwerking.
- [Sociaago](#): wil de actoren van de duurzame voedselketen in Brussel samenbrengen en de logistiek vergemakkelijken. Het zal enerzijds het aanbod van producenten/verwerkers en de vraag van lokale restaurants/winkels met elkaar verbinden, met name via een innovatief webplatform, en anderzijds deze actoren verschillende activiteiten en diensten aanbieden vanuit een peri-urbane logistieke hub. Op lange termijn is het de bedoeling dit knooppunt te integreren in een netwerk van peri- en intra-stedelijke knooppunten.
- [Cabas](#): Logistiek en korte ketens. Het doel van Cabas is om de bevoorrading van Brussel tot stand te brengen via de implementatie van een netwerk van korte keten-ruimtes bestaande uit :
 - een logistiek knooppunt om professionals te bedienen, de GASAP's

- een kruidenierswinkel om de inwoners te voeden.

Dit proefproject zal vervolgens in verschillende wijken van de stad worden gerepliceerd. Het project verenigt 10 structuren of 450 Brusselse en Waalse producenten.

- **Janine Boulangerie**: "Janine Boulangerie" wil bijdragen aan de strijd tegen voedselverspilling door de eerste bakkerij-brouwerij te creëren die in België brood en bier aanbiedt die op circulaire wijze worden geproduceerd: brood van gebruikte granen en gist van het brouwproces en bier van onverkocht brood. Alle grondstoffen zijn lokaal en biologisch.
- **Cantillon en douceur**: Dit is een project om van de bijproducten van de productie van fruitbier (het fruit!) purees te maken voor sorbets. Het project heeft een groot potentieel voor replicatie, aangezien er in Brussel veel microbrouwerijen zijn.

➤ Circulaire mobiliteit en stadslogistiek met bijdragen aan het Gewestelijk Mobiliteitsplan "Good Move":

De transportsector heeft een grote invloed op de CO₂-uitstoot van Brussel. 26 % van de directe uitstoot die in Brussel plaatsvindt heeft te maken met het vervoeren van personen en goederen. Om de impact van mobiliteit te verminderen, zijn er reeds verschillende maatregelen genomen door zowel de Brusselse overheid, bedrijven als particulieren.

Voor de grotere afstanden en bepaalde toepassingen zal de wagen ook in het Brussel van de toekomst een rol blijven spelen. Hierbij blijft het echter belangrijk om – met oog op de gezondheid van de inwoners en de negatieve impact van luchtkwaliteit– de meest vervuilende wagens te bannen uit het gewest. Het wegverkeer is nl. een van de voornaamste bronnen van luchtverontreinigende stoffen, zoals NO_x en PM_{2,5}. Hoewel de kalender van de LEZ een volledige uitfasering van thermische voertuigen pas in 2035 voorziet voor bestelwagens (N1, klasse II-III), werd er nog geen datum geprikt voor vrachtwagens.

Het Gewest zag echter, zoals overal in Europa, in de laatste jaren het aantal bestelwagens en vrachtwagens sterk toenemen. Elke dag rijden er momenteel reeds 16 000 vrachtwagens en 26 000 bestelwagens in en rond het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Hoewel het goederenvervoer maar ongeveer 17% van het verkeer vertegenwoordigt, is het verantwoordelijk voor 28% van de uitstoot van fijnstof (PM_{2,5}), 34% van de NO_x-uitstoot en ongeveer 25% van de CO₂-uitstoot van het verkeer¹. In de toekomst zal dit zelfs nog toenemen als gevolg van de stijgende vraag naar goederentransport².

Terwijl het regelmatig transport meestal goed gepland wordt en daardoor zeer efficiënt kan werken, heeft het occasionele, weinig georganiseerde transport een steeds groter wordende impact. Zo is dit laatste goed voor bijna 45% van de leveringen, maar neemt het 80% van de ritten in beslag. Zeker in de minder dicht bewoonde wijken heeft het leveren van een pakket een relatief grotere impact.

Een beter gebruik van de voertuigcapaciteit om het aantal verplaatsingen te verminderen, alternatieve vormen van transport (cfr. cyclelogistics) en het aantal lege kilometers beperken (cfr. reverse logistics) wordt daarom zeer aangemoedigd. De ontwikkeling van ruimten voor logistiek op wijkniveau maakt hier ook deel van uit.

In 2023 zal een Green Deal voor een emissiearme logistiek ondertekend worden, waarbij men een co-creatie opricht met de betrokken publieke en private actoren. Hierin leggen alle betrokken partijen hun engagementen en ambities tot 2025 en zal de mogelijkheid geven om elkaar te inspireren en kennis uit te wisselen.



De acties van de Green Deal zullen bijdragen tot het versnellen van de overgang naar een emissiearme logistiek op vier verschillende manieren, samengevat door de "vier A's":

- **Awareness:** door alle actoren in de stedelijke logistiek bewust te maken van de gevolgen van transport en van de noodzaak hun praktijken te wijzigen om de uitstoot te verminderen;
- **Avoidance:** door de vraag naar vervoer te verminderen door de leveringsvolumes en -routes te optimaliseren en aldus het zware verkeer te verminderen;
- **Act and shift:** door een verschuiving naar andere vervoerswijzen, zoals waterwegen, spoorwegen en cargofietsen,
- **Anticipation of new technologies:** door voertuigmotoren te vervangen door systemen zonder directe uitstoot van uitlaatgassen, bv. proefprojecten rond het gebruik van elektrische zware vrachtvoertuigen.

Er wordt vooral gestreefd naar acties die gericht zijn op samenwerking tussen bedrijven, bijvoorbeeld ter optimalisering van de vervoersstromen of door het opzetten van partnerschappen of projecten.

Binnen het thema Mobiliteit van de projectoproep BeCircular zal vooral gekeken worden naar de toepassing van de bovenstaande concepten.

Voorbeelden ikv 4A's sustainable logistics (Avoidance, Awareness, Act & Shift, Anticipate)

- [Monkey Donkey](#) – Avoidance, Act & Shift

Monkey Donkey biedt een platform voor het verhuren van elektrische bakfietsen aan bewoners en handelaars. Door een beroep te doen op plaatselijke winkels als gastheer (en begunstigde) van de dienst, bevordert het project korte ketens, versterkt het het plaatselijke sociale en economische weefsel en vergemakkelijkt het het gebruik van deze plaatselijke diensten, in plaats van een beroep te doen op grote verhuur- of leveringsbedrijven.

- **City Depot – Reverse Logistics - Avoidance**

Het project m.b.T. reverse logistics mikte op de sluiting van de lus van goederenstromen door ervoor te zorgen dat de Brusselse economische actoren zich de systemen van reverse logistics eigen maken. De projecten van reverse logistics worden ingevoerd door de optimale terugwinning van de beschikbare plaats in de vrachtwagen die de levering voor zijn rekening neemt, want na dergelijke goederenlevering worden hulpmiddelen en afval terug meegenomen. Dit project heeft als doel om in het distributiecentrum een voldoende grote hoeveelheid stromen te laten samenkomen die actoren van de lokale en sociale economie (zoals de projectpartners: Spullenhulp, Oxfam, ...) kunnen recupereren.

- [FÄRM COOP](#) - Avoidance

In het kader van dit project wenste Färm.coop een verdeelplatform voor lokale (Belgische) bioproducten op te richten. Färm.coop onderhandelt rechtstreeks met lokale producenten van bioproducten, de producten rechtstreeks bij hen bestellen om ze vervolgens te leveren aan biowinkels in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

- **Brussels Construction Consolidation [Centre \(BCCC\)](#) - Avoidance**

Het einddoel van het project is de oprichting van een logistiek platform voor de consolidatie van materiaal aanvoer, waarvan Brusselse werven kunnen gebruikmaken. Om dit te bereiken zal BCCC de exploitatie van een dergelijk consolidatiecentrum én zijn cloudoplossing uittesten. Daarnaast zullen ze de sociale impact (op het vlak van mobiliteit, economie, milieu en maatschappij) en de toegevoegde waarde voor de bevoorradingsketen van werven meten.

- [BC-Klet](#) – Act & Shift

De doelstellingen van het experimentele onderzoeksproject BCklet waren het in de praktijk testen van een innovatieve oplossing voor de levering van goederen met de fiets, het ontwikkelen van nieuwe duurzame logistieke modellen en het werken aan de status van de fietsbezorger en zijn/haar rol binnen een coöperatief fietslogistiek bedrijf. Hierbij werd een volledig IT-ecosysteem in kaart gebracht en geïmplementeerd om de activiteiten te ondersteunen.



PROJECTOPROEP

Overheidssteun aan de circulaire economie

BIJLAGEN BIJ HET REGLEMENT ADMINISTRATIEVE VOORWAARDEN EN VERPLICHTINGEN

Bijlagen

Subsidieerbare uitgaven

Elke projectdrager kan een project indienen waarin uitgaven van verschillende types als volgt worden gemoduleerd:

Type in aanmerking komende uitgaven per project	Subsidie-percentag e	Subsidie-percentag e Scale Up	Plafond Transition	Plafond Starter / Diversification	Plafond Scale Up
Personeelskosten	65 000 euro per VTE / jaar				
Indirecte kosten	15% van de gesubsidieerde personeelskosten				
Directe kosten	70%	50%	25 000	25 000	50 000
Investeringskosten	70%	50%	30 000	50 000	140 000

Een nauwkeurige beschrijving van de desbetreffende uitgaven dient te worden gegeven in de **tabel 'Bijlage HR-budget'**.

Opgelet: in het geval van een project dat door verschillende actoren wordt gedragen, moet de projectcoördinator het tabblad 'Budget Coördinator' van de tabel invullen en moet elke partner zijn eigen tabblad 'Budget PP' invullen. Het tabblad 'Budget Partnerschap' wordt automatisch ingevuld om een overzicht te geven van het globale budget van het partnerschap.

a) De personeelskosten

De subsidie wordt toegekend:

- **voor het brutoloon + de werkgeversbijdragen;** deze worden vermeld op de loonstrookjes/jaarrekeningen van de werknemers en komen overeen met het bedrag dat elke werkgever wettelijk verplicht is voor elk van zijn werknemers te betalen. De bijdragen omvatten dus niet de extralegale voordelen, zoals gsm-kosten, maaltijdcheques, aanvullende verzekeringen enz.
- **in verhouding tot de werktijd** die aan het project is besteed;
- voor personeel **dat in dienst is genomen of specifiek voor** het project wordt ingezet en op de loonlijst van de begunstigde van de subsidie staat.

Een VTE wordt gedefinieerd als een persoon die voltijds voor het project is aangenomen of toegewezen en op jaarbasis (12 kalendermaanden) wordt betaald.

In het geval dat het project wordt uitgevoerd door een onderneming (vzw, bv of andere): personeelskosten kunnen worden ingevoerd in het kader van de subsidie voor de **zaakvoerders of bestuurders** van deze structuren, die dikwijls het statuut van zelfstandige hebben. Deze worden behandeld als personeel (en dus opgenomen in het kader van de begrotingstabel 'toegewezen VTE') indien:

- een beloning voor de zaakvoerders is voorzien is in het kader van de statuten van de vennootschap,
- of indien de algemene vergadering van de onderneming beslist om de bedrijfsleiders te vergoeden,
- of indien er een 'opdrachtencontract' wordt opgesteld tussen de onderneming en de bedrijfsleider waarin een vergoeding wordt voorzien voor de bedrijfsleider in het kader van bepaalde taken of opdrachten.

Indien het project wordt gedragen door een **zelfstandige als natuurlijke persoon** (en niet door een onderneming), met zijn/haar persoonlijk ondernemingsnummer, bedraagt het vergoedingsplafond eveneens 65 000 euro/VTE/jaar, wat overeenkomt met **325 euro / dag / persoon**. In de begrotingstabel moeten de in dit geval gevraagde personeelskosten worden ingevuld in het vak 'toegewezen VTE'.

b) De directe kosten

De directe kosten zijn alle uitgaven, met uitzondering van de personeelskosten, die **rechtstreeks** verband houden met de uitvoering van het project. Het kan bijvoorbeeld gaan om kosten van onderaannemingsactiviteiten die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het project, promotie- of communicatiekosten, exploitatiekosten die rechtstreeks verband houden met het gesubsidieerde project, enz.

c) De indirecte kosten

De indirecte kosten zijn alle uitgaven die niet specifiek zijn voor het gesubsidieerde project, d.w.z. die niet noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het gesubsidieerde project. Het kan bijvoorbeeld gaan om uitgaven in verband met de huur van werkruimte die niet uitsluitend bestemd is voor het gesubsidieerde project, de aankoop van licenties of software die niet specifiek zijn voor het project, verzekeringen, de kosten voor de inrichting of het onderhoud van lokalen, enz.

Een forfaitair bedrag van 15% van de in aanmerking komende personeelskosten na controle wordt automatisch toegekend; bewijsstukken hoeven niet te worden voorgelegd.

d) De investeringskosten

- Onder 'investeringen' wordt verstaan **investeringen in materiële en/of immateriële activa**. De in aanmerking komende investeringen worden als vaste activa opgenomen in de jaarrekeningen voor rechtspersonen of in de afschrijvingstabel voor natuurlijke personen en worden daar gehandhaafd gedurende een periode van vijf jaar vanaf de datum waarop de steun is toegekend;

Alleen investeringen die een noodzakelijk verband hebben met de activiteiten van de onderneming en met de goede uitvoering van het geselecteerde project, die worden uitgevoerd met het oog op een effectieve exploitatie door de onderneming in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en die worden uitgevoerd in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving, met name op het gebied van stedenbouw, ruimtelijke ordening en milieu, komen in aanmerking;

- **Materiële investeringen die voor steun in aanmerking komen, zijn uitgaven in verband met activa die bestaan uit installaties, machines, werktuigen, meubilair en rollend materieel.** Vastgoedactiva komen niet in aanmerking;

Voor installaties, machines, uitrusting en meubilair omvat het toegestane bedrag ook de transport-, installatie- en montagekosten, op voorwaarde dat deze onder de materiële vaste activa zijn opgenomen;

Voor investeringen in rollend materieel zijn de volgende rijwielen en voertuigen voor goederen- of personenvervoer toegestaan:

1° de voertuigen in de categorieën N en O zoals bedoeld in artikel 1, §1 van het Koninklijk Besluit van 15 maart 1968 houdende algemeen reglement op de technische eisen waaraan de auto's, hun aanhangwagens, hun onderdelen en hun veiligheidstoebehoren moeten voldoen;

2° speciale voertuigen en uitrusting, aangepast aan de activiteiten van de onderneming;

3° de rijwielen en de elektrische gemotoriseerde rijwielen bedoeld in artikel 2, 2.15.1 en 2.15.3, van het Koninklijk Besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg, bestemd voor het vervoer van volumineuze goederen door middel van een geïntegreerde container of een geïntegreerd platform.

De voertuigen:

1° zijn ingeschreven zijn in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, behalve bij een leasecontract;

2° voldoen op het moment van het besluit tot toekenning van de steun aan de Europese emissienormen die van toepassing zijn op nieuwe voertuigen die in de handel worden gebracht, ook als het niet om een nieuw voertuig gaat;

3° zijn geen diesel- of hybride dieselvoertuigen.

- **Voor immateriële investeringen worden uitgaven in verband met** de registratie of aankoop van octrooien, handelsmerken of modellen als subsidieerbaar **beschouwd**. Om in aanmerking te komen, moeten immateriële activa aan de volgende voorwaarden voldoen:

1° uitsluitend worden geëxploiteerd in de vestiging die de steun ontvangt;

2° worden beschouwd als afschrijfbaar activa;

3° worden verworven van een derde die geen band heeft met de begunstigde, tegen marktvoorwaarden;

4° gedurende ten minste vijf jaar na de toekenning van de steun in het vermogen van de onderneming blijven;

- **Tweedehands investeringen** komen in **aanmerking op voorwaarde** dat zij worden verkocht door een beroepsbeoefenaar wiens activiteit betrekking heeft op dit soort uitrusting of meubilair (verkoop of vervaardiging) en dat zij gedekt zijn door een garantie van ten minste 6 maanden;
- **Investeringen in uitrusting of roerende goederen die worden gehuurd, komen in aanmerking op voorwaarde dat** de leasing van deze investeringen verbonden is aan een door de begunstigde verleende dienst;
- Alle extravagante uitgaven zijn van de steun uitgesloten.

Toekenning van de subsidie

Dit zijn de voornaamste stappen van de procedure voor de toekenning van de subsidie, na de indiening van uw project:



Hoewel de projectoproep het resultaat is van een versterkte samenwerking tussen overheidsdiensten, zullen de geselecteerde projecten worden gefinancierd:

- ofwel via de begroting van Brussel Economie en Werkgelegenheid
- ofwel via de begroting van Leefmilieu Brussel

Bij de verdeling van de gesubsidieerde dossiers zal rekening worden gehouden met het doel van het project en de beschikbare budgetten.



Betaling van de subsidie

De vastgelegde bedragen zullen in 2022 en 2023/24 in verschillende schijven worden vereffend/betaald.

Bij de aanvang van het project ontvangt de winnaar een eerste schijf van 70%, het voorschot:

- De betaling wordt verricht na ondertekening van de documenten betreffende de toekenning van de subsidie;
- Eventueel op basis van een verklaring van schuldvordering die na de ondertekening van de overeenkomst moet worden teruggezonden;

De betaling geschiedt binnen 30 werkdagen onder voorbehoud van beschikbaarheid van het budget.

Aan het einde van het project ontvangt de winnaar het saldo van de subsidie:

- De betaling wordt verricht nadat is gecontroleerd of de subsidie correct is gebruikt. Deze controle wordt in 2 stappen uitgevoerd:
 - De begunstigde zendt de bewijsstukken aan de administratie, die deze controleert overeenkomstig punt '5. Controle van het gebruik van de subsidie' hieronder;
 - De begunstigde kan deze bewijsstukken vervolgens verdedigen in het afsluitingscomité.
- Na het afsluitingscomité wordt in een definitief besluit het bedrag van het te vereffenen saldo bevestigd;
- Vervolgens wordt de begunstigde een bevestigingsbrief toegezonden;
- Op basis van een door de projectdrager terug te zenden SV wordt de betaling zo spoedig **mogelijk** na ontvangst van de SV en onder voorbehoud van het beschikbare budget verricht.

De modaliteiten voor de vereffening, met name het aantal schijven, variëren naargelang van de duur van de projecten.

Opgelet: de toekenning van het saldo van de subsidie aan ondernemingen waarvan de projecten een milieuvergunning of -verklaring vereisen, is afhankelijk van het verkrijgen van de vergunning of de goedkeuring van de verklaring (meer info: <https://leefmilieu.brussels/de-milieuvergunning>) :

- Voor de versterking of aanpassing van een bestaand project (categorie Scale-up): de vergunningen moeten in orde zijn om de eerste subsidietranche (70%) te kunnen krijgen (70%)
- Voor nieuwe projecten: de vergunningen aanvragen voordat met de economische activiteit wordt begonnen en in orde met de vergunningen zijn om het saldo van de subsidie (30%) te kunnen krijgen



Controle van het gebruik van de subsidie

De bewijsstukken (BS) en de bijlagen moeten uiterlijk 3 maanden na de in de overeenkomst vermelde einddatum van het project worden teruggestuurd. Op basis daarvan voeren de administraties de controle van de BS uit.

a) Algemene regels:

- BS kunnen niet worden gebruikt om andere subsidies te rechtvaardigen; projectdragers die voor de uitvoering van hetzelfde project reeds financiële steun hebben ontvangen, moeten dit uitdrukkelijk vermelden, met gebruikmaking van de tabel 'Kosten'. Deze tabel zal bij de aanvang van het project aan de projectdrager worden toegezonden.

Indien het project in het kader van deze projectoproep wordt geselecteerd, zal het beginsel dat dezelfde uitgaven niet tweemaal mogen worden gesubsidieerd, strikt in acht worden genomen.

- U moet bewijsstukken voorleggen voor 100% van de uitgaven waarvoor een subsidie wordt aangevraagd, zelfs als een subsidiepercentage van toepassing is.
- De BS moeten gedateerd zijn (factuurdatum) binnen de subsidieperiode. In hun aanvraagformulier moeten de kandidaten de gewenste referentiedata voor hun project vermelden (12 of 24 maanden, afhankelijk van de categorie van het project), die in hun overeenkomst zullen worden opgenomen als zij worden geselecteerd.

Let op:

- de gewenste begindatum kan niet vroeger zijn dan de begindatum van de projectoproep (10/01/2022);
- door met het project te beginnen vóór de datum van ondertekening van de overeenkomst, neemt de projectdrager het risico op zich dat geen subsidie wordt toegekend.
- De BS moeten op naam van de begunstigde staan.
- Btw: de projectdrager moet op alle bijlagen in de daarvoor bestemde vakken vermelden of hij al dan niet btw-plichtig is en, in voorkomend geval, zijn btw-nummer vermelden. De btw wordt door de administratie slechts in aanmerking genomen indien de houder niet of gedeeltelijk niet btw-plichtig is.
- In het geval van een project met meerdere actoren is elke begunstigde verantwoordelijk voor de indiening van de BS met betrekking tot de uitgaven die hij in het kader van het project heeft gedaan.

b) Te verstrekken documenten ter onderbouwing van de uitgaven:

Reële kosten:

- de tabel 'Kosten', bijgewerkt volgens het werkelijke gebruik van het budget, opgesplitst per type uitgave.

Personeelskosten:

- een jaarlijkse en nominatieve rekening van het sociaal secretariaat die het mogelijk maakt:
 - het vermelde bedrag te koppelen aan de werkelijke uitgaven;
 - de door de werkgever verschuldigde werkgeversbijdragen vast te stellen.
- een kopie van de arbeidscontracten, gedateerd en ondertekend;
- de betalingsbewijzen voor de gepresteerde maanden;

- de ingevulde tabel 'Kosten', in het bijzonder het tabblad met de lijst van uitgaven.

In geval van zelfstandige als natuurlijke persoon (zie punt 1, p. 30) zijn alleen de laatste twee punten van toepassing.

Voor bedrijfsleiders:

- een kopie van de statuten van de onderneming;
- Indien de statuten van de vennootschap niet voorzien in een bezoldiging van de zaakvoerders:
 - Een beslissing van de Algemene Vergadering van de onderneming om de zaakvoerders te belonen,
 - Of een 'opdrachtencontract' tussen de onderneming en de bedrijfsleider waarin een vergoeding wordt voorzien voor de bedrijfsleider in het kader van bepaalde taken of opdrachten.
- De loonfiches van de bedrijfsleiders, **opgesteld door een sociaal secretariaat**;
- de betalingsbewijzen voor de gepresteerde maanden.

Directe kosten:

- facturen met betalingsbewijzen (bankafschriften die expliciet gekoppeld zijn aan het rekeningnummer van de begunstigde);
- de ingevulde tabel 'Kosten', in het bijzonder het tabblad met de lijst van uitgaven.
- Voor ondernemingen die onder de wet op de overheidsopdrachten vallen, de ingevulde tabel 'Kosten', met name het tabblad 'Overheidsopdrachten'.

Indirecte kosten:

- De indirecte kosten worden berekend op basis van een forfaitair bedrag dat overeenkomt met 15% van de in aanmerking komende personeelskosten na controle.
- Het forfaitaire bedrag wordt berekend op basis van de in aanmerking komende personeelskosten na controle en wordt automatisch toegekend; er hoeven geen bewijsstukken te worden overgelegd.

Investeringskosten:

- facturen met betalingsbewijzen (bankafschriften die expliciet gekoppeld zijn aan het rekeningnummer van de begunstigde);
- de ingevulde tabel 'Kosten', in het bijzonder het tabblad met de lijst van uitgaven;
- Een uittreksel uit de algemene rekeningen van klasse 2 (rekeningen 20 tot 28) voor het jaar waarin de gesubsidieerde investeringen zijn gedaan;
- Voor investeringen in tweedehands producten, een kopie van de garantie van minimaal 6 maanden.

c) Activiteitenverslag:

Het activiteitenverslag beschrijft de verwezenlijkingen van het project en de impact ervan. Daartoe dient het verslag een kwantitatieve en kwalitatieve beoordeling te bevatten van de bereikte resultaten, afgezet tegen de vooraf vastgelegde doelstellingen in het kader van het project.

Er moet een activiteitenverslagmodel worden gebruikt, dat tijdens het eerste begeleidingscomité aan de projectdrager zal worden overgebracht. Dit omvat een minimumaantal indicatoren, maar andere indicatoren die meer specifiek zijn voor het project, kunnen later in de overeenkomst of tijdens de follow-up van het project worden gespecificeerd.



In het geval van een project met meerdere actoren is de projectcoördinator verantwoordelijk voor het verzamelen van de gegevens voor het activiteitenverslag van het project en voor de kwantitatieve en kwalitatieve evaluatie van de bereikte resultaten.

Opgelet: ondernemingen waarvan het project een milieuvergunning of -verklaring vereist, moeten bij hun definitieve activiteitenverslag een bewijs voegen dat zij de vergunning hebben verkregen of de verklaring hebben goedgekeurd. De toekenning van het subsidiesaldo (30%) gebeurt op deze voorwaarde. Meer info: <https://leefmilieu.brussels/de-milieuvergunning>

d) Begeleidingscomité:

In dit begeleidingscomité zijn minstens vertegenwoordigd:

- voor de projectdrager: een vertegenwoordiger
- Voor het gewest: leden van de administratie

De bevoegde Minister of Staatssecretaris (of zijn/haar vertegenwoordiger) en hub.brussels worden eveneens uitgenodigd.

Het begeleidingscomité biedt de projectdrager(s) de gelegenheid om hun activiteitenverslag te presenteren en te verdedigen. Het doel is het project te volgen en te evalueren, met name:

- de naleving van de overeenkomst en de verbintenissen;
- controle en goedkeuring van de uitgaven en van het activiteitenverslag.

Het begeleidingscomité kan alle nuttige maatregelen nemen om de goede uitvoering van het project te verzekeren.



Verplichtingen van de projectdrager

a) Marktprijs en overheidsopdrachten

De projectdragers moeten nagaan of de wet inzake overheidsopdrachten (wet van 17 juni 2016, in het bijzonder artikel 2) op hun situatie van toepassing is en, in voorkomend geval, deze wet naleven.

Indien de begunstigde onderworpen is aan de wetgeving inzake overheidsopdrachten, zullen bij de controle van de bewijsstukken, de bewijsstukken van deze raadpleging en de opdrachtdocumenten worden gevraagd, bij gebreke waarvan het bedrag van de verantwoorde uitgaven als niet-subsidieerbaar kan worden beschouwd.

In elk geval moeten de projectuitgaven de marktprijs weerspiegelen, **ongeacht of de begunstigde al dan niet onderworpen is aan de wet inzake overheidsopdrachten**. Voor meer informatie over de wetgeving inzake overheidsopdrachten: <https://www.publicprocurement.be/nl>

b) Sociale en fiscale verplichtingen

Alle projecten moeten voldoen aan de geldende regelgeving, met inbegrip van sociale en fiscale voorschriften, milieuvoorschriften, enz.

De selectie van een project ontslaat de kandidaat niet van zijn verantwoordelijkheid om te voldoen aan de regels en procedures voor het verkrijgen van de vereiste vergunningen, noch geeft het recht op een speciale behandeling uit hoofde van diezelfde regels en procedures.

c) Communicatie

De projectdrager moet voldoende zichtbaarheid geven aan zijn verwezenlijkingen, aan de gewestelijke strategie waarin de verwezenlijkingen passen en aantonen dat de gesubsidieerde actie een financiële tegemoetkoming van het gewest heeft genoten.

De projectdrager verbindt zich er derhalve toe in zijn externe communicatie (website, promotiedocumenten die in het kader van het project kunnen worden gepubliceerd enz.) het volgende op te nemen:

- het logo BeCircular
- en het logo van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Beide logo's kunnen worden gedownload op de site <https://www.circulareconomy.brussels/over/mediatheque/charte-graphique/?lang=nl>



Staatssteun

De facultatieve subsidie die zal worden toegekend, is onderworpen aan de Verordening (EU) nr. 1407/2013 van de Commissie van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun.

Door het indienen van de subsidieaanvraag erkent de projectdrager derhalve dat het bedrag van de gevraagde subsidie het bedrag van de reeds aan hem/haar verleende de-minimissteun niet verhoogt tot een bedrag van meer dan 200 000 EUR over een periode van drie fiscale jaren (zie verklaring op erewoord).

Met andere woorden, als het bedrag van de subsidieaanvraag het bedrag van de reeds aan de projectdrager verleende steun verhoogt tot een bedrag van meer dan 200 000 EUR over een periode van drie belastingjaren, mag de facultatieve subsidie hem niet worden toegekend of zullen de toegekende bedragen eventueel dienovereenkomstig worden verlaagd.

Controle en sancties

Controle

De toekenning van de subsidie houdt in dat de projectdrager akkoord gaat met controles aan de hand van documenten en ter plaatse om na te gaan of de subsidie daadwerkelijk is gebruikt voor de uitvoering van het project en of deze volledig gerechtvaardigd is.

Deze controles worden uitgevoerd door de autoriteiten die bevoegd zijn om het gebruik van subsidies te controleren, namelijk de administratie, de Inspectie van Financiën en het Belgische Rekenhof.

Artikel 92 tot 95 van de Organieke ordonnantie van 23 februari 2006 houdende bepalingen die van toepassing zijn op het budget, de boekhouding en de controle, zijn onmiddellijk en algemeen van toepassing zodra sprake is van een subsidie.

Deze artikelen zijn hieronder integraal weergegeven:

Art. 92: Conform artikel 11 van de voornoemde wet van 16 mei 2003 moet iedere subsidie verleend door de gewestelijke entiteit of door een rechtspersoon, die rechtstreeks of onrechtstreeks door de gewestelijke entiteit wordt gesubsidieerd, daarin begrepen ieder door hen zonder interest verleend geldvoorschot, worden aangewend voor de doeleinden waarvoor zij werd verleend. Behalve wanneer een wettelijke of reglementaire bepaling daarin voorziet, vermeldt iedere beslissing houdende toekenning van een subsidie nauwkeurig de aard, de omvang en de modaliteiten betreffende het gebruik en betreffende de door de begunstigde van de subsidie te verstrekken verantwoording.

Iedere begunstigde van een subsidie is ertoe gehouden verantwoording te verstrekken over de aanwending van de ontvangen bedragen, tenzij een ordonnantie hem daartoe vrijstelling verleent.

Art. 93: Conform artikel 12 van de voornoemde wet van 16 mei 2003 verleent de begunstigde, door het aanvaarden van de subsidie, meteen aan de gewestelijke entiteit het recht om ter plaatse controle te laten uitoefenen op de aanwending van de toegekende gelden.

De Regering zorgt voor de organisatie en de coördinatie van de controle. Voor deze controle doet zij met name een beroep op de inspecteurs van financiën.

Art. 94: Conform artikel 13 van de voornoemde wet van 16 mei 2003 is gehouden tot onmiddellijke terugbetaling van de subsidie de begunstigde:

1° die de voorwaarden niet naleeft, waaronder de subsidie werd verleend;

2° die de subsidie niet aanwendt voor de doeleinden, waarvoor zij werd verleend;

3° die de in artikel 93 bedoelde controle verhindert;

4° die voor hetzelfde doel al een subsidie ontvangt van een andere instelling op basis van dezelfde verantwoordingsstukken.

Blijft de begunstigde van de subsidie in gebreke inzake het verstrekken van de in artikel 92 bedoelde verantwoording, dan moet hij het deel dat niet werd verantwoord terugbetalen.

Art. 95: Conform artikel 14 van de voornoemde wet van 16 mei 2003 kan de uitkering van de subsidies worden opgeschort zolang de begunstigde voor soortgelijke subsidies, die hij voordien heeft ontvangen, verzuimt de in artikel 92 bedoelde verantwoording te verstrekken of zich aan de in artikel 93 bepaalde controle te onderwerpen.

Wordt een subsidie in schijven uitgekeerd, dan wordt iedere schijf voor de toepassing van dit artikel als een afzonderlijke subsidie beschouwd.

Indien de projectdrager personeel in dienst heeft, moet hij ook voldoen aan zijn verplichtingen op het gebied van de sociale wetgeving. De subsidie verlenende autoriteit zal dit kunnen verifiëren.

Sancties

Uitgaven die niet in overeenstemming zijn met de regelgeving, zullen worden uitgesloten van de



bewijsstukken en van de in de eindafrekening opgenomen uitgaven.

Het gewest zal om terugbetaling verzoeken of het bedrag van de subsidie geheel of gedeeltelijk verminderen, met name in gevallen waarin de projectdrager:

- geen bewijsstukken overlegt;
- zich niet houdt aan de voorwaarden voor toekenning van de subsidie;
- de subsidie niet gebruikt voor het doel waarvoor die is toegekend;
- de lopende operatie staakt;
- de controle door de autoriteiten belemmert;
- voor hetzelfde doel al een subsidie ontvangt van een andere instelling op basis van dezelfde bewijsstukken;
- bepaalde uitgaven presenteert die niet-conform worden geacht.

De modaliteiten voor de toepassing van deze sancties zijn als volgt:

- Het gewest stelt de projectdrager per aangetekende brief in kennis van haar voornemen om terugbetaling of vermindering van de subsidie te vragen.
- De projectdrager kan dan per aangetekende brief zijn opmerkingen formuleren binnen 15 dagen na ontvangst van de brief van het gewest.
- Na ontvangst van de opmerkingen van de projectdrager of na het verstrijken van de antwoordtermijn stelt het gewest de projectdrager in kennis van zijn gemotiveerde besluit.